

INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA LUBLINA za 2019 r.

Lublin, luty 2020 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
III.	Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty prowadzące działalność leczniczą	12
IV.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	13
V.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia	22
VI.	Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	23
VII.	Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo – wychowawczych	30
VIII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	37
IX.	Działania realizowane w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	42
X.	Podsumowanie	46

I. WPROWADZENIE

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Powyższe działania są realizowane przez 83 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie zatrudnionych w Oddziałach:

- Nadzoru Przeciwepidemicznego,
- Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Higieny Komunalnej,
- Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
- Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,

oraz 20 w Dziale Laboratoryjnym.

Ogółem w PSSE w Lublinie zatrudnionych jest 136 pracowników.

Realizacja przedsięwzięć przyjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jest gwarantem bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców Lublina.

Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Lublin za 2019 r. dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz pobranych do badań próbek laboratoryjnych wody i żywności, jak również na podstawie zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych a także przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych. Równoległe do działalności kontrolnej w PSSE Lublin, w celu kształtowania wśród mieszkańców Miasta Lublin odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych, prowadzona była działalność oświatowo-zdrowotna.

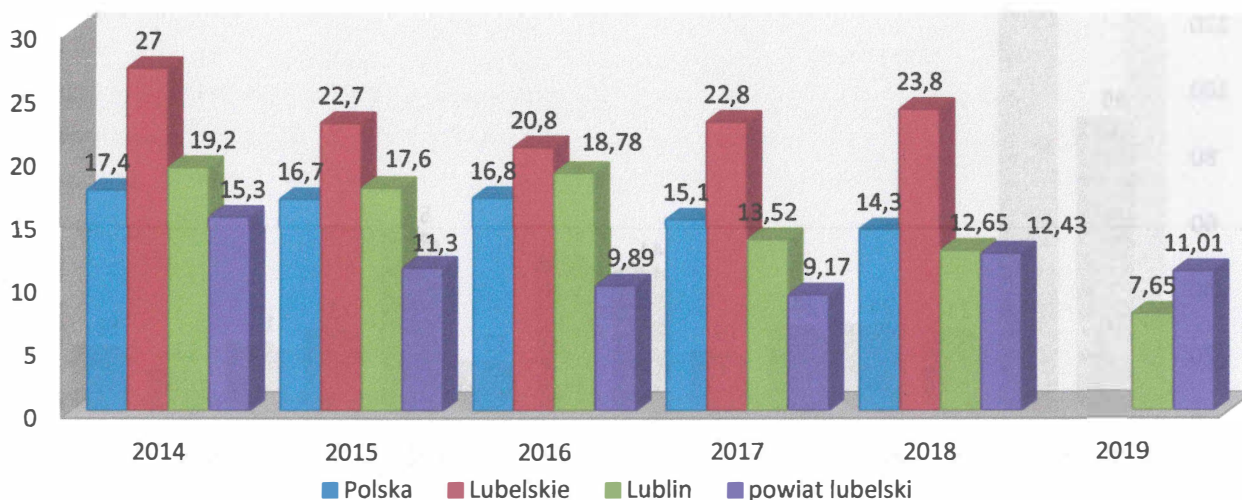
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA TERENIE MIASTA LUBLINA

1. Zachorowalność na grypę i infekcje grypopodobne.

Na terenie miasta Lublin w 2019 r. w stosunku do 2018 r. wystąpił niewielki wzrost zachorowań w zakresie grypy i infekcji grypopodobnych ogółem - zarejestrowano 39 926 przypadków. Zgłoszono 37 przypadków potwierdzonych zgodnie z „definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”. Zarejestrowano 1 ognisko epidemiczne w placówce szpitalnej wywołane przez wirus grypy typu A (Uniwersytecki Szpital Dziecięcy ul. prof. A. Gębali 6, 20-093 Lublin) oraz 2 ogniska wywołane przez wirus grypy AH1N1 (Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Staszica 16, Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lublinie, ul. Abramowicka 2).

2. Zachorowalność na gruźlicę.

W 2019 r. na terenie Lublina wystąpił znaczny spadek zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego - zgłoszono 26 przypadków (współczynnik zapadalności 7,65/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 22 przypadki gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 9 przypadków potwierdzonych rozmazem płwociny i 13 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków.

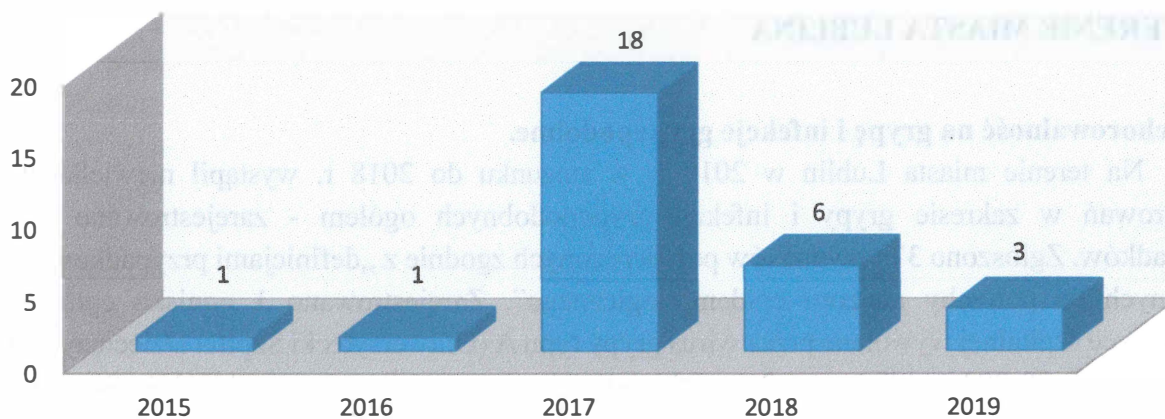

Wykres 1. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2019). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski i województwa lubelskiego w 2019r.

3. Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

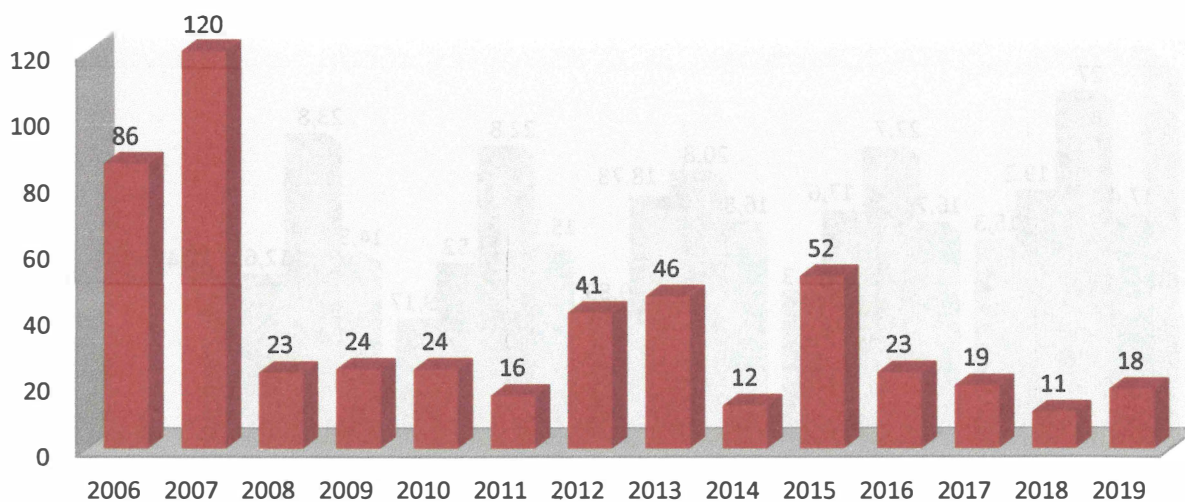
W 2019 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 2 zachorowania na WZW typu B przewlekłe u mężczyzny w wieku 30 lat oraz u kobiety w wieku 62 lat. Nie obejmowano szczepieniami ochronnymi osób z otoczenia chorych.

W ubiegłym roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na WZW typu A u osób zamieszkałych na terenie Lublina - spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zachorowania dotyczyły 2 mężczyzn w wieku 30 i 41 lat oraz 1 kobiety w wieku 28 lat. Zgodnie z informacjami podanymi w wywiadach epidemiologicznych ww. osoby mogły być narażone na zakażenie w trakcie przebywania poza granicami Polski.

Wykres 2. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu A na terenie miasta Lublin w latach 2015– 2019

W 2019 r. odnotowano wzrost zachorowań na WZW typu C w porównaniu z 2018 r., zarejestrowano 18 zachorowań – u 11 kobiet w przedziale wiekowym 21-81 lat oraz u 7 mężczyzn w przedziale wiekowym 27-74 lat. Szczepieniami ochronnymi przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu C, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, objęto 4 osoby spośród chorych.

Wykres 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2019

4. Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażonych HIV i chorych na AIDS

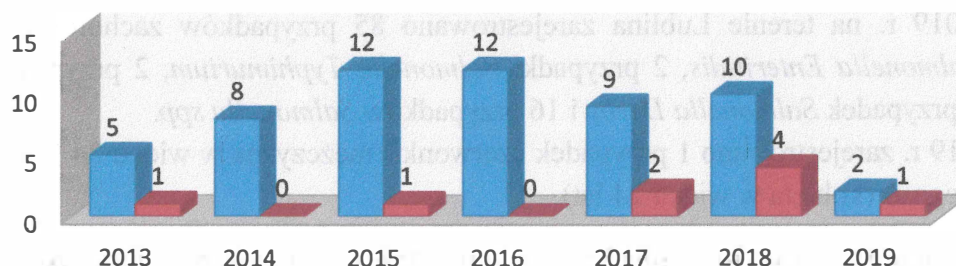
W 2019 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 15 przypadków zakażenia HIV u mężczyzn w wieku 20-66 lat oraz 1 przypadek AIDS u mężczyzny w wieku 31 lat.

Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019	
	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.
AIDS	1	0,29	1	0,29	1	0,29	1	0,29
Nowe zak. HIV	15	4,4	7	2,06	16	4,71	15	4,41

Tabela 1. Sytuacja HIV/AIDS na terenie miasta Lublin w latach 2016- 2019.

4a. Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową

W 2019 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na kiłę u 2 mężczyzn w wieku 29 i 33 lata oraz u 1 kobiety w wieku 41 lat. Zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na rzeżączkę u mężczyzn w wieku 24 lat i 25 lat oraz 2 przypadki zachorowań na chorobę przenoszoną drogą płciową wywołaną przez Chlamydie u kobiet w wieku 52 i 75 lat.

Wykres 4. Sytuacja epidemiologiczna kiły na terenie miasta Lublin w latach 2013-2019 (mężczyźni- kolor niebieski; kobiety- kolor czerwony).

5. Ogniska zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2019 r. na terenie Lublina zarejestrowano 5 ognisk przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w domach prywatnych oraz w jednym z domów pomocy społecznej w Lublinie. W 4 ogniskach domowych czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*. W jednym ognisku nie wykryto czynnika etiologicznego (DPS). We wszystkich ogniskach zachorowało łącznie 13 osób (8 osób dorosłych oraz 5 dzieci).

W styczniu 2019 r. zarejestrowano ognisko wśród pensjonariuszy jednego z domów pomocy społecznej w Lublinie, gdzie u 4 osób wystąpiły objawy chorobowe w postaci nudności, wymiotów i biegunki (nie wykryto czynnika etiologicznego).

5a. Ogniska szpitalne zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

Placówki leczenia stacjonarnego na terenie Lublina zgłosiły w 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie: 2 ogniska szpitalne zakażeń przewodu pokarmowego wywołane prawdopodobnie przez czynniki wirusowe, w których nie udało się zidentyfikować czynnika etiologicznego (ogniska wystąpiły w Szpitalu Neuropsychiatrycznym SPZOZ w Lublinie), 17 ognisk szpitalnych zakażeń przewodu pokarmowego wywołanych przez czynniki wirusowe (*Norowirus* - 2 ogniska, *Rotawirus* – 12 ognisk, *Adenowirus* – 1 ognisko i 1 ognisko mieszane *Rota-Adenowirus*, ogniska wystąpiły w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Lublinie oraz w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie) oraz 8 ognisk epidemicznych zakażeń przewodu pokarmowego, w których zidentyfikowano czynniki etiologiczne bakteryjne *Clostridium difficile* – ogniska wystąpiły w 3 placówkach szpitalnych (Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie, Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lublinie).

5b. Zakażenia i zachorowania przenoszone drogą pokarmową (z uwzględnieniem uczestników zatruc zbiorowych).

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

W 2019 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 846 przypadków zachorowań (wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku poprzedniego), w tym 391 zachorowań odnotowano u dzieci do lat 2. Największą liczbę zachorowań zarejestrowano w miesiącach kwietniu i październiku.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2:

W 2019 r. zarejestrowano na terenie Lublina 515 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci poniżej 2 roku życia (wzrost liczby zachorowań w porównaniu do roku ubiegłego).

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*:

W 2019 r. na terenie Lublina zarejestrowano 85 przypadków zachorowań, w tym: 64 przypadki *Salmonella Enteritidis*, 2 przypadki *Salmonella Typhimurium*, 2 przypadki *Salmonella Saintpaul*, 1 przypadek *Salmonella Derby* i 16 przypadków *Salmonella spp.*

W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek czerwonki (mężczyzna w wieku 34 lat) i 1 przypadek duru rzekomego A (kobieta w wieku 24 lat).

6. Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*

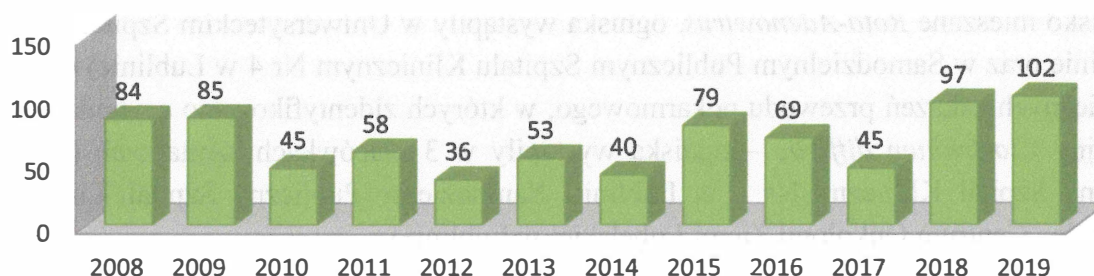
Na terenie miasta Lublin w 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową (posocznica i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane przez *Neisseria meningitidis* gr. B u 18 – letniej kobiety).

W 2019 r. zarejestrowano 8 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, w tym 4 posocznice (mężczyźni w wieku 33,72,75 i 83 lata), 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (mężczyźni w wieku 42 i 64 lata) oraz 2 przypadki inne i nieokreślone zakażenie *Streptococcus pneumoniae* (zapalenie płuc u 2 mężczyzn w wieku 63 i 69 lat).

7. Dane o wystąpieniu neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych (z wyłączeniem *Neisseria meningitidis*).

Na terenie Lublina w okresie sprawozdawczym zarejestrowano 11 przypadków neuroinfekcji, w tym: 1 przypadek nieokreślonego bakteryjnego zapalenia opon mózgowych u 12-letniej dziewczyny, 1 przypadek innego określonego bakteryjnego zapalenia opon mózgowych u 81-letniej kobiety, 1 przypadek zapalenia opon mózgowych bakteryjnych w innych chorobach objętych MZ-56 u 81-letniej kobiety, 5 przypadków zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone (3 mężczyzn oraz 2 kobiety) oraz 3 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowych inne określone i nieokreślone u mężczyzn w wieku 3, 19 i 64 lat.

8. Zachorowania na boreliozę.

Wykres 5. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2019.

W 2019 r. u osób zamieszkałych na terenie Lublina zanotowano niewielki wzrost zachorowań na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego - zarejestrowano 102 przypadki, w tym 54 kobiety i 48 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło u osób po 40 roku życia, w szczególności w grupie wiekowej 50-85 lat, zachorowania u dzieci rejestrowano sporadycznie (2 przypadki u dzieci w wieku 8 lat).

9. Zachorowania na choroby wirusowe (rózyczka, świnka, ospa wietrzna).

Wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego w 2019 r., na terenie miasta Lublin nie rejestrowano zachorowań na różyczkę.

Odnotowano natomiast 10 potwierdzonych zachorowań na odrę u osób podlegających nadzorowi epidemiologicznemu prowadzonemu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie zgodnie z właściwością terenową: 5 mężczyzn w przedziale wiekowym 19-52 lat, 1 dziecko płci męskiej w wieku 2 lat, 2 kobiety w wieku 22 i 46 lat oraz 2 dzieci płci żeńskiej w wieku 5 i 16 lat. Wśród osób, u których potwierdzono odrę było 6 obywateli Polski i 4 obywatele innej narodowości (3 osoby narodowości ukraińskiej i 1 osoba narodowości izraelskiej). Na podstawie informacji uzyskanych z dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że 9 osób nie miało wykonanych szczepień ochronnych p/odrze lub nie posiadały dokumentacji potwierdzającej wykonanie u nich szczepień, natomiast 1 osoba była zaszczepiona jedną dawką szczepionki p/odrze.

W 2019 r. na terenie miasta Lublin zanotowano wzrost zachorowań na świnkę w porównaniu z 2018 r. - zgłoszono 9 przypadków, w tym: 1 zachorowanie u 24-letniej kobiety, 3 zachorowania u dziewczynek w wieku 3, 8 i 15 lat, 3 zachorowania u mężczyzn w wieku 33, 42 i 79 lat oraz 2 zachorowania u chłopców w wieku 5 i 6 lat.

Ponadto zarejestrowano 891 przypadków zachorowań na ospę wietrzną.

10. Realizacja zadań z zakresu nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi.

W 2019 r. nie zarejestrowano zachorowań na ostre porażenia wiotkie/poliomyelitis u osób zamieszkałych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie zgłosił 2 przypadki podejrzenia zespołu Gulliauma-Barrego u 12-letniej dziewczynki z terenu powiatu parczewskiego oraz u 13-letniej dziewczynki z terenu powiatu puławskiego.

11. Narażenie na wścieklicę/potrzeba szczepień.

W 2019 r. do szczepień p/wścieklicę zostały zakwalifikowane 43 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wścieklicę na terenie miasta Lublin tj. psy (19 osób), koty (12 osób), nietoperz (4 osoby), mysz (3 osoby), wiewiórka (1 osoba), szczur (1 osoba), łasica (1 osoba), lis (2 osoby).

12. Choroby występujące sporadycznie lub zawlekane z innych stref klimatycznych

W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zatrucia pestycydami u mężczyzny w wieku 86 lat, zatruc grzybami nie rejestrowano. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek legionelozy u mężczyzny w wieku 46 lat, 1 przypadek gorączki Denga u kobiety w wieku 27 lat, 1 przypadek zakażenia inwazyjnego *Haemophilus influenzae* u mężczyzny w wieku 65 lat oraz 2 przypadki lambliozy (dzieci w wieku 7 lat i 10 lat, płci żeńskiej).

13. Dane o zarejestrowanych zgonach z powodu zakażeń i chorób zakaźnych

W 2019 r. zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 5 zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 1 zgon z powodu zapalenia mózgu innego i nieokreślonego (kobieta w wieku 55 lat), 1 zgon z powodu zatrucia herbicydem Roundup (mężczyzna w wieku 59 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc potwierdzonej mikroskopowym badaniem płwociny z posiewem lub bez posiewu (mężczyzna w wieku 62 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc bakteriologicznie i histologicznie ujemnej (mężczyzna w wieku 63 lat) oraz 1 zgon z powodu gruźlicy płuc (mężczyzna w wieku 82 lat).

Lp.	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Współczynnik	
			2018	2019	2018	2019
1	2		3	4	5	6
1	Cholera					
2	Dur brzuszny					
3	Dury rzekome A, B, C		0	1	0	0,29
4	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	71	85↑	20,89	25,01
5		Posocznica				
6		inne zakażenie pozajelitowe				
7	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)		0	1	00	0,29
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunko twórcza				
9		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczna				
10		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11		wywołane przez <i>Campylobacter</i>				
12		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub	0	2↑	0	0,59
13		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	475	447↓	139,78	131,55
14		inne określone	3	3	0,88	0,88
15		nie określone	5	8↑	1,47	2,35
16	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		2	1	0,59	0,93
17	Inne Bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	Gronkowcowe				
18		jadem kielbasianym (botulizm)	1	0	0,29	0
19		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>				
20		inne określone				
21		nie określone				
22	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2					
23	Lamblioza (giardioza)		1	2	0,29	0,59
24	Kryptosporidioza					
25	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rota wirusy	320	626↑	94,17	184,23
26		wywołane przez noro wirusy	64	58↓	18,83	17,07
27		inne określone	60	140↑	17,66	41,20
28		nie określone	8	85↑	2,35	25,01
29	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		311	515↑	296,19	480,68
30	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bno, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	713	846↑	209,82	248,97
31		w tym u dzieci do lat 2	331	391↑	315,24	364,94
32	Dżuma					
33	Tularemia					
34	Wąglik					
35	Brucelozja: nowe zachorowania					
36	Nosacizna					

37	Leptospiroza					
38	Jersinioza pozajelitowa	0	2	0	0,59	
39	Mikobakteriozy - inne i bno	1	7↑	0,29	2,06	
40	Listerioza					
41	Tężec	Ogółem				
42		Noworodków				
43	Błonica					
44	Krztusiec	3	4	0,88	1,18	
45	Płonica (szkarlatyna)	92	253↑	27,07	74,46,16	
46	Choroba meningokokowa, inwazyjna	Ogółem	2	1	0,59	0,29
47		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1	0,29	0,29
48		Posocznica	2	1	0,59	0,29
49		inna określona i nie określona				
50	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	Ogółem	8	33↑	2,35	9,71
51		Róża	7	33↑	2,06	9,71
52		zespół wstrząsu toksycznego				
53		gorączka połogowa				
54		inna określona i nie określona	1	0	0,29	0
55	Legioneloza	choroba legionistów	1	1	0,29	0,29
56		gorączka z Pontiac				
57	Kiła	wrodzona i noworodków				
58		Wczesna	9	3↓	2,25	0,88
59		Późna	1	0	0,29	0
60		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	4	0	1,18	0
61	Rzeżączka	1	2	0,29	0,59	
62	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	2	2	0,59	0,59	
64	Borelioza z Lyme	97	102↑	28,55	30,02	
65	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
66	Dur wysypkowy					
67	Gorączka Q					
68	Gorączka plamista i inne riketsjozy					
69	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem				
70		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
71	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
72	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba				
73		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)				
74		inne i nie określone				
75	Wścieklizna					
76	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	36	43↑	10,59	12,65	
77	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	0	0,29	0	
78	Inne wirusowe zapalenie	Opryszczkowe				
79		inne określone				
80		nie określone	1	0	0,29	0

81	mózgu	w innych chorobach objętych MZ-				
82	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	Enterowirusowe	1	0	0,29	0
83		Opryszczkowe				
84		inne określone i nie określone	4	3	1,18	0,88
85		w innych chorobach objętych MZ-				
86	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		0	1	0	0,29
87	Gorączka zachodniego Nilu					
88	Żółta gorączka					
89	Wirusowe	Ebola, Marburg, Lassa				
90	Gorączki krwotoczne	inna określona i nie określona				
91	Choroba wywołana przez hantawirusy					
92	Ospa wietrzna		900	891	264,85	262, 21
93	Ospa prawdziwa					
94	Odra		3	10↑	0,88	2, 94
95	Różyczka					
96	Pryszczycza					
97	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	6	3↓	1,77	0,88
98		typu B – ostre				
99		typu B – przewlekłe	2	2	0,59	0,59
		typu C- ostre	0	2↑		0,59
100		typu C- przewlekłe	11	16↑	3,24	4,71
101		typu B+C (zakażenie mieszane)				
102		inne i nie określone				
103	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1	0,29	0,29
104	Nowo wykryte zakażenia HIV		16	15	4,71	4,41
105	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		4	9↑	1,18	2,65
106	Malaria (zimnica)		1	0	0,29	0
107	Bąblowica (echinokokoza)					
108	Wągrzyca (cysticerkoza)					
109	Włośnica					
110	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	Ogółem	4	8↑	1,18	2,35
111		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2	0,59	0,59
112		posocznica	2	4	0,59	1,18
113		inna określona i nie określona	0	2	0	0,59
114	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>					
115	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	Ogółem	1	1	0,29	0,29
116		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
117		Posocznica	0	1	0	0,29
118		inna określona i nie określona	1	0	0,29	0
119	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	1	0	0,29
120		inne określone	1	1	0,29	0,29
121		inne, nie określone	0	1	0	0,29
122	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		2	5↑	0,59	1,47
123	Zapalenie mózgu inne i nie określone		1	0	0,29	0

124	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi					
125	Grypa	Ogółem	73	37↑	21,48	10,89
126		Dzieci do lat 14	20	3↑	5,89	0,88
127	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona				
128		inne określone i nie określone				
129	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	Toksoplazmoza				
130		Listerioza				
131		inne określone i nie określone				
132	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej					
133	Zatrucia pestycydami – ostre		2	1	0,59	0,29
134	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				
135		Grzyby				
136		jagody i inne części roślin				
137		Miko toksyny				
138	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	Dioksyny				
139		polichlorowane bifenyle				
140		inne określone i nie określone				
Liczba ludności zamieszkującej miasto Lublin 339 800 (dane statystyczne wg GUS na dzień 30.06.2019r.), liczba dzieci do lat 2 – 10 714 (dane statystyczne wg GUS na dzień 31.12.2018 r.)						

Tabela nr 2. Sytuacja epidemiologiczna za 2019 r. – miasto Lublin (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

III. STAN SANITARNY POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ WYKORZYSTYWANYCH PRZY UDZIELANIU ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Zakłady lecznicze ogółem

Na terenie miasta Lublin w 2019 r. w 57 (22 %) spośród 254 skontrolowanych obiektów (w tym, w 9 szpitalach) stwierdzono zły stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

1.1. Szpitale

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2019 r. posiadał pod nadzorem 270 jednostek organizacyjnych w 16 placówkach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne na terenie miasta Lublin (w tym 3 szpitale jednodniowe).

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 185 (69% spośród 270) jednostek organizacyjnych w 15 tego typu placówkach. W 51 jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych na terenie 9 szpitali stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 28 % jednostek organizacyjnych spośród 185 skontrolowanych.

1.2. Hospicja

W 2019 r. skontrolowano dwa, znajdujące się pod nadzorem obiekty, w których na terenie Lublina wykonywana jest działalność w zakresie stacjonarnej opieki hospicyjnej. W obiektach tych nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarnego i/lub sanitarno-technicznego.

1.3. Zakłady lecznicze, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na 544 obiekty, w których na terenie Lublina wykonywano działalność leczniczą ambulatoryjną w ramach zakładów leczniczych, skontrolowano 237 placówek, co stanowi 44 %

ogółu tego typu placówek. W 48 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 20 % spośród 237 skontrolowanych obiektów.

2. Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

2.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2019 r. na 190 tego typu praktyk zawodowych znajdujących się w ewidencji skontrolowano 57 (30 % ogółu) – w 5 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny.

2.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów

W 2019 r. skontrolowano 45 praktyki zawodowe dentystyczne na 195 znajdujących się w ewidencji (23 % ogółu) - w 9 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

Ocena placówek w zakresie prawidłowości procedur dekontaminacji i postępowania ze sprzętem medycznym.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2019 r. na terenie miasta Lublin, w większości kontrolowanych obiektów stwierdzono właściwe zaopatrzenie placówek ochrony zdrowia w preparaty dezynfekcyjne oraz przestrzeganie procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku: aktualne daty sterylizacji na kontrolowanych pakietach ze sterylnymi narzędziami wielokrotnego użytku, szczelnie zamykane pojemniki do transportu narzędzi medycznych oraz prawidłowe warunki przechowywania sterylnego sprzętu medycznego. W placówkach, w których świadczone są usługi stomatologiczne w większości stwierdzano prawidłowe zaopatrzenie w sprzęt stomatologiczny.

W związku z opracowanymi przez Stowarzyszenia Ekspertów „Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia” (opracowanie-październik 2017 r.), podczas bieżących kontroli, informowano o konieczności wdrażania ww. wytycznych. W dużej części placówek wytyczne zostały wdrożone częściowo lub w całości, natomiast w części placówek znajdują się w trakcie wdrażania. Sporadycznie stwierdzano niewłaściwe prowadzenie procesów dekontaminacji.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Charakterystyka poszczególnych grup obiektów użyteczności publicznej

Pływalnie

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 14 pływalni krytych (w tym 2 baseny w hotelach), 1 pływalnia mieszana (kryto-odkryta), a w sezonie letnim dodatkowo 1 kompleks basenów odkrytych nad Zalewem Zemborzyckim. W ubiegłym roku skontrolowano 15 pływalni przeprowadzając w nich 15 kontroli kompleksowych, 6 sprawdzających oraz 4 kontrole interwencyjne. W roku 2019 ilość obiektów nie uległa zmianie.

Nadzór nad pływalniami prowadzony jest w oparciu o analizę jakości mikrobiologicznej wody i fizykochemicznej oraz ocenę stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pływalni.

W 2019 r. pobrano do badań 272 próbki wody basenowej. Jakość wody basenowej została zakwestionowana w 92 próbkach. W związku z powyższym wystosowano 17 wystąpień, wydano 2 decyzje administracyjne.

Zarządzający pływalniami podejmowali działania naprawcze i zlecali wykonywanie badań kontrolnych. Ponadto w związku z zakwestionowaniem wyników badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej PPIS w Lublinie wydał 1 decyzję unieruchomienia basenu Centrum Sportowo-Rekreacyjnego UP w Lublinie przy ul. Głębokiej 31. Badania kontrolne były prawidłowe.

Stan techniczny kwestionowano w 3 obiektach:

1. Pływalnia Szkoły Podstawowej nr 30 Lublin ul. Nałkowskich 110
2. Pływalnia Szkoły Podstawowej nr 28 Lublin ul. Radości 13
3. Centrum Kultury Fizycznej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie ul. Langiewicza 22

Domy pomocy społecznej

Ilość obiektów: 1

Liczba obiektów skontrolowanych - 1

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie - 1

W 2019 r. przeprowadzono kontrolę planową w jednym Domu Pomocy Społecznej, który znajduje się na terenie miasta Lublin. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Ilość obiektów: 19

Liczba obiektów skontrolowanych – 12

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 13

W większości kontrolowanych obiektach nie stwierdzano nieprawidłowości, utrzymane były w dostatecznym stanie sanitarno-technicznym. Nieprawidłowości zaobserwowano jedynie w Domu Samopomocy dla Osób z Chorobą Alzheimera "MEFAZJA" przy ul. Towarowej 19, gdzie nie były przeprowadzane przeglądy wentylacji. Strona wykonała przegląd wentylacji po kontroli sanitarnej.

Ponadto w związku z wykonaniem badań w ramach kontroli wewnętrznej przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Lublin ul. Chmielewskiego 9 i stwierdzonym przekroczeniem parametru Legionella sp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał decyzję nakazującą natychmiastowe wyłączenie z eksploatacji urządzeń i instalacji wody ciepłej w budynku tego obiektu. Ponowne próbki kontrolne były prawidłowe.

Placówki zapewniające całodobową opiekę

Ilość obiektów: 3

Liczba obiektów skontrolowanych – 3

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 3

W 2019 r. przeprowadzono 3 kontrole planowe w 3 obiektach zapewniających całodobową opiekę. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku z prowadzonym nadzorem nad jakością wody ciepłej pod kątem występowania bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w 2019 r. zbadano wodę w jednym obiekcie tj.: TUTELA Usługi Opiekuńczo-Pielęgnacyjne, ul. Nad Zalewem 17 Lublin. Wyniki badań wody były prawidłowe.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

Ilość obiektów: 4

Liczba obiektów skontrolowanych – 4

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 7

Podczas przeprowadzonych kontroli w Schronisku Dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Garbarskiej 17 w Lublinie stwierdzono nieprawidłowości:

- skorodowane uchwyty dla niepełnosprawnych przy muszli ustępowej i natrysku w węźle sanitarnym znajdującym się na parterze,
- ubytki terakoty w posadzce przy oknie w węźle sanitarnym znajdującym się na I piętrze,
- zabarwiony na ciemno, z nalotem silikon przy brodziku i umywalce w przedsionku w węźle sanitarnym znajdującym się na I piętrze.

Nieprawidłowości zostały usunięte przed wszczęciem postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, co zostało potwierdzone podczas dwóch kontroli sprawdzających.

W tej grupie obiektów znajdują się obiekty o niskim standardzie, remontowane w miarę dostępności środków finansowych.

Hotele

Ilość obiektów: 33

Liczba obiektów skontrolowanych – 32

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 37

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach:

1. Lublin, ul. Lubomelska 14-16 Hotel „Campanile” ***
2. Hotel Alter ul. Grodzka 30 w Lublinie *****

Poprawę stanu stwierdzono w **hotelu HUZAR ul. Spadochroniarzy 9 w Lublinie**. W dniu 10.01.2019 r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą która potwierdziła wykonanie nakazu zawartego w Decyzji nakazowej z dnia 27.11.2018 r.,

W związku z nadzorem nad jakością wody w wannach jacuzzi wydano 2 decyzje unieruchomienia tj.:

1. Wanna jacuzzi Hotel „Piano” ul. Jana Pawła II 19 Lublin – przekroczenie parametru bakteriologicznego *Pseudomonas aeruginosa*. Próbkę kontrolną prawidłowa.
2. Wanna jacuzzi Hotel „Forum Fitness Spa & Wellness” ul. Obywatelska 4 Lublin - przekroczenie parametru bakteriologicznego *Pseudomonas aeruginosa*. Próbkę kontrolną prawidłowa.

Ponadto w związku z przekroczeniem parametrów fizykochemicznych wody w wannach jacuzzi w hotelu „Piano” i hotelu „FORUM” wystosowano 3 wystąpienia obligujące do podjęcia działań naprawczych. Próbkę kontrolną były prawidłowe.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował właścicieli 29 hoteli o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacji

wody ciepłej. Badania w tym kierunku wykonano w 18 obiektach. Jakość wody zakwestionowano w 2 hotelach tj. Hotel Huzar Lublin ul. Spadochroniarzy 9, Hotel AGIT Lublin ul. Wojciechowska 29. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 1 decyzję, obligującą do redukcji liczby bakterii *Legionella sp.* oraz wystosował 1 wystąpienie. Po podjętych działaniach naprawczych jakość wody w dwóch obiektach spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Inne obiekty w których są świadczone usługi hotelarskie

W tej grupie obiektów znajdują się: obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz pokoje gościnne.

Ilość obiektów: 49

Liczba obiektów skontrolowanych – 18

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 21

Z ewidencji PSSE w Lublinie w roku 2019 wykreślono 1 obiekt, natomiast wpisano 3 nowe obiekty świadczące usługi hotelarskie.

W 2019 r. w omawianej grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną w związku z nieprawidłowościami w **Hostelu Rezydencja Parysa ul. Parysa 13, 20-712 Lublin**. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w dniu 30.10.2019 r. wykazała wykonanie nakazów decyzji.

Pozostałe skontrolowane obiekty utrzymywane są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. Właściciele obiektów noclegowych starają się systematycznie polepszać wizerunek swoich obiektów przeprowadzając remonty pomieszczeń. Pokoje hotelowe wyposażane są w nowe sprzęty meblowe. Remonty przeprowadzane są sukcesywnie, polegają one na odnawianiu ścian i sufitów, wymianie wyposażenia. Właściciele i zarządcy zwracają szczególną uwagę na otoczenie obiektów, które jest zadbane (urządzone są tereny zielone z alejkami). Postępowanie z czystą i brudną bielizną poza przypadkami wymienionymi wyżej prawidłowe, obiekty mają podpisane umowy na pranie bielizny. Sprzęt porządkowy jest przechowywany w wydzielonych magazynkach porządkowych. W większości kontrolowanych obiektów funkcjonują opracowane procedury sprzątania.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował 28 właścicieli obiektów świadczących usługi hotelarskie o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej. Badania w tym kierunku wykonano w 14 obiektach. Jakość wody kwestionowano w 1 obiekcie (Hotels Lublin ul. Podzamcze 7).

Dworce autobusowe

Ilość obiektów: 2

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 3

Dwukrotnie skontrolowano dworzec autobusów PKS przy ul. Tysiąclecia 6 w Lublinie z uwagi na złożoną interwencję dotyczącą braku oznaczeń słownych i graficznych o zakazie palenia na terenie dworca. Podczas kontroli interwencyjnej zarzuty zawarte w protokole nie potwierdziły się.

Na dworcu autobusowym przy Al. Tysiąclecia w 2019 r. przeprowadzony został kapitalny remont wiat na stanowiskach odjazdowych. Dworce utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

Dworce PKP i stacje kolejowe

Ilość obiektów: 2

Plan kontroli: 2, wykonanych – 2

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie - 2 kontrole

Podczas przeprowadzonych kontroli części dworca kolejowego utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

Cmentarze

Ilość obiektów: 9

Plan kontroli: 9, wykonanych – 9

Liczba obiektów skontrolowanych – 9

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 10

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie, zostały one usunięte przed wszczęciem postępowania administracyjnego:

Cmentarz Parafialny Parafii w Konopnicy zlokalizowany przy ul. Bełzyckiej w Lublinie. W dniu 17.07.2019 r. na przedmiotowym cmentarzu stwierdzono następujące nieprawidłowości: w szalecie na terenie cmentarza były brudne ściany, pajęczyny w narożnikach. Posadzka z licznymi zanieczyszczeniami – odchody ludzkie. Brak śladów dezynfekcji. Za stwierdzony podczas kontroli niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100 zł. W dniu 18.07.2019 r. Strona drogą telefoniczną poinformowała o usunięciu wszystkich nieprawidłowości. W dniu 19.07.2019 r. pracownik PSSE w Lublinie przeprowadził kontrolę sprawdzającą, która potwierdziła usunięcie wszystkich nieprawidłowości. Wydano decyzję opłatową w dniu 06.09.2019 r.

Domy przedpogrzebowe

Ilość obiektów: 5

Liczba obiektów skontrolowanych – 5

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 5

Ponadto podczas kontroli w Zakładzie pogrzebowym CHARON przy ul. Cmentarnej 20 w Lublinie stwierdzono brak dokumentu potwierdzającego sprawne działanie wentylacji w obiekcie. Strona przedłożyła dokument, który wykonany był po kontroli sanitarnej, w związku z czym wydano decyzję opłatową.

Skontrolowane obiekty są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i sanitarno-technicznym.

Podczas kontroli sprawdzano również stan sanitarny samochodów do transportu zwłok/szczątków, jak również skontrolowano jakimi zabezpieczeniami dysponują firmy przy przeprowadzaniu ekshumacji.

Nie nałożono grzywien w drodze mandatów karnych.

Zakłady karne i areszty śledcze

Ilość obiektów: 1

Liczba obiektów skontrolowanych – 1

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 18

W 2019 r. do Oddziału Higieny Komunalnej przeprowadzono 12 interwencji, na skutek skarg składanych przez osadzonych w Areszcie Śledczym w Lublinie.

W 2019 r., w związku z licznymi interwencjami dotyczącymi obecności pluskiew w Areszcie Śledczym w Lublinie, odbyło się spotkanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z Dyrektorem Aresztu Śledczego w Lublinie. Podczas spotkania omawiano możliwości przeprowadzenia kompleksowo zabiegu dezynsekcji, co wiąże się z koniecznością przesiedlenia na ten czas osadzonych. Kontrole sanitarne przeprowadzane w związku z interwencjami dotyczącymi obecności pluskiew wykazywały, że pracownicy Aresztu Śledczego każdorazowo, doraźnie reagują na zgłoszenia osadzonych i są wykonywane zabiegi dezynsekcji w celach, których zgłoszenia dotyczyły, zarówno przez specjalistyczną firmę zewnętrzną jak i pracowników Aresztu, przy pomocy zakupionych urządzeń. Zgodnie z informacjami, jakie przekazał Dyrektor Aresztu Śledczego w Lublinie, na przełomie 02/03.2020 r. w Areszcie ma zostać przeprowadzony kompleksowo zabieg dezynsekcji, co będzie możliwe dzięki przesiedleniu osadzonych do nowo wybudowanego bloku. Badania w kierunku bakterii z rodzaju Legionella sp. wykonane z instalacji wody ciepłej w obiekcie (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego) nie wykazały przekroczeń.

Pralnie komunalne

Ilość obiektów: 4

Liczba obiektów skontrolowanych – 3

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 3

Do ewidencji wpisano nowy obiekt: Pralnia wodna, ul. Działkowa 57 w Lublinie, w którym przeprowadzono kontrolę w związku ze złożoną interwencją. **Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości**, w związku z czym nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w kwocie 500 zł. Decyzją z dnia 20.12.2019 r. z rygorem natychmiastowej wykonalności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie nakazał usunąć nieprawidłowości.

Muzea

Ilość obiektów: 8

Liczba obiektów skontrolowanych – 1

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 1 kontrola

W 2019 r. skontrolowano Muzeum na Majdanku. Podczas kontroli sprawdzono zaplecze sanitarne dla odwiedzających Muzeum, stan porządkowy terenu i pomieszczeń dla odwiedzających. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kina

Ilość obiektów: 4

Liczba obiektów skontrolowanych – 4

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 4 kontrole

Podczas kontroli przeprowadzanych w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. Fotele w salach kinowych utrzymane w dobrym stanie, czyste. Sale są na bieżąco sprzątane, podobnie jak toalety. W kinach prowadzone są wewnętrzne kontrole czystości sal kinowych i toalet.

Teatry

Ilość obiektów: 7

Liczba obiektów skontrolowanych – 4

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 4

W tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. Zaplecze sanitarno-higieniczne, szatnie, sale teatralne utrzymane czysto.

Stadiony sportowe

Ilość obiektów: 6

Liczba obiektów skontrolowanych – 3

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 3

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekty są stale modernizowane, zaplecza szatniowo-sanitarne, utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował zarządzających obiektami sportowymi o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej. Badania kontrolne wykonano w 5 obiektach.

W związku z zakwestionowanym wynikiem badania wody w ramach kontroli wewnętrznej w 1 obiekcie (Stadion Sportowy Lublinianka ul. Leszczyńskiego 19) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował wystąpienie obligującą do redukcji liczby bakterii *Legionella sp.* (stopień skażenia instalacji na poziomie średnim). Po podjętych działaniach naprawczych jakość wody została w powyższym zakresie dostosowana do obowiązującego rozporządzenia.

Hale sportowe

Ilość obiektów: 3

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 2

Na terenie miasta Lublin nie stwierdzono nieprawidłowości w opisywanej grupie obiektów.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował zarządzających obiektami sportowymi o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej. Badania kontrolne wykonano w 3 obiektach. Wyniki badań wody były prawidłowe.

Lodowisko

Ilość obiektów: 2

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 2

W 2019 r. do ewidencji wpisano 1 obiekt tj. lodowisko odkryte na terenie browaru PERŁA przy ul. Bernardyńskiej 15 w Lublinie, który na wniosek strony został zlikwidowany.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Zaplecza sanitarno-szatniowe utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

Transport komunalny i służby zdrowia

Ilość obiektów: 7

Liczba obiektów skontrolowanych – 6

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie – 9

W 2019 r. nieprawidłowości stwierdzono w „UTYLIMED” Sp. z o.o. ul. Turystyczna 9, 20-207 Lublin.:

- w dniu 14.02.2019 r. przeprowadzono kontrolę interwencyjną, która wykazała nieprawidłowości. Za stwierdzone nieprawidłowości ukarano stronę grzywną w drodze mandatu karnego. Strona poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca przeprowadzona w dniu 30.09.2019 r.

W związku z tym, że zakres obu kontroli interwencyjnych obejmował taki sam zakres jak kontrola planowa, odstąpiono od kontroli planowej.

Zajezdnie i przystanki autobusowe, tymczasowe stanowiska odjazdowe busów i autobusów + PKP przewozy regionalne

Ilość obiektów: 5

Liczba obiektów skontrolowanych – 5

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie - 5 kontroli planowych

W tej grupie obiektów, wśród zaplanowanych kontroli ujęto również kontrole pociągów: PKP Przewozy Regionalne. Kontrolą objęto 3 autobusy szynowe Przewozów Regionalnych relacji Lublin - Zamość i Lublin – Parczew. Ponadto podczas kontroli zajezdni przy ul. Grygowej i ul. Stefczyka w Lublinie skontrolowano miejskie środki transportu publicznego należące do MPK Lublin Sp. z o.o. tj. 2 autobusy, 2 trolejbusy oraz 5 samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych. Skontrolowane pojazdy utrzymane były czysto. Sprzątaniem pojazdów zajmują się zewnętrzne firmy według opracowanych harmonogramów oraz w razie potrzeb doraźnie. Środki komunikacji oznakowane były informacją słowną i graficzną o zakazie palenia.

Ośrodki wypoczynkowe

Ilość obiektów: 5

Liczba obiektów skontrolowanych – 4

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie - 4 kontrole planowe

W sezonie nie skontrolowano zaplanowanego do kontroli Ośrodka wypoczynkowego RELAND w Lublinie, ul. Żeglarska 5, ze względu na zawieszoną działalność.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się ponadto 4 ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie:

1. Ośrodek Wypoczynkowy „Marina” ul. Krężnicka 6 w Lublinie,
2. Ośrodek Wypoczynkowy „Słoneczny Wrotków” ul. Osmolicka w Lublinie,
3. Kemping na terenie Ośrodka wypoczynkowego „Marina”, ul. Krężnicka 6 w Lublinie.
4. Ośrodek wypoczynkowy "FOREST", ul. Nad Zalewem 1-3 w Lublinie

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych ośrodków nie budził zastrzeżeń. Tereny ośrodków były uporządkowane, zapewniono kosze na odpady komunalne, dla wypoczywających udostępniono toalety ogólnodostępne.

Kąpieliska

Ilość obiektów: 2

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Liczba przeprowadzonych kontroli łącznie - 4 (2 kontrole planowane, 2 kontrole na wniosek strony)

W sezonie letnim 2019 r. nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie zorganizowane były 2 kąpieliska tj. na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Słoneczny Wrotków” przy ul. Osmolickiej i Ośrodka Wypoczynkowego „Marina” przy ul. Krężnickiej w Lublinie. Uchwałą Nr 225/VI/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2019 r. powołano kąpielisko „Marina” i „Słoneczny Wrotków”. Organizatorem kąpielisk był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o. o. ul. Filaretów 44 w Lublinie. Sezon kąpielowy trwał od 20.06.2019 r. do 01.09.2019 r.

Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w dniu 12.06.2019 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne kąpielisk na wniosek strony, natomiast dzień wcześniej 11.06.2019 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie pobrali do badań próbki wody z kąpielisk. W dniu 18.06.2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie na podstawie wyników badań wody oraz wizualną ocenę jakości wody dokonaną w dniu 17.06.2019 r. stwierdził przydatność wody do kąpielii z kąpieliska „Marina” i „Słoneczny Wrotków”. Podczas trwania sezonu kąpielowego w dniu 18.07.2019 r., 01.08.2019 r., 27.08.2019 r. na podstawie przedstawionych prawidłowych sprawozdań z badań oraz ocenę wizualną wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie stwierdził przydatność wody do kąpielii z kąpielisk „Marina” i „Słoneczny Wrotków”.

Stan sanitarny środków transportu

PKP Przewozy Regionalne - kontrolą objęto 3 autobusy szynowe Przewozów Regionalnych relacji Lublin - Zamość i Lublin – Parczew. Ponadto podczas kontroli zajezdni przy ul. Grygowej i ul. Stefczyka w Lublinie skontrolowano miejskie środki transportu publicznego należące do MPK Lublin Sp. z o.o. tj. 2 autobusy, 2 trolejbusy oraz 5 samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto podczas kontroli planowych skontrolowano 16 samochodów do transportu zwłok/szczątków ludzkich. Skontrolowano również 14 samochodów do przewozu chorych oraz transportu krwi, wydano opinię o spełnianiu przez samochód wymagań sanitarnych.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych środków transportu nie budził zastrzeżeń.

Ustępy publiczne

Ilość obiektów: 14

Liczba skontrolowanych obiektów: 13

Liczba wykonanych kontroli łącznie – 14

W 2019 r. pod nadzorem PSSE w Lublinie znajdowało się 14 ustępów publicznych w Lublinie. Wszystkie ustępy są skanalizowane.

Nieprawidłowości stwierdzono w **Szalecie publicznym na targowisku przy ul. Krańcowej 106 w Lublinie**. Za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 100 zł na dzierżawcę szaletu. Wszystkie nieprawidłowości usunięto podczas kontroli. Wydano decyzję opłatową.

Interwencje dotyczące stanu sanitarnego

Do Oddziału Higieny Komunalnej zgłaszane są interwencje dotyczące niewłaściwej gospodarki odpadami – tj. przepełnionych kontenerów na odpady, niewłaściwego usytuowania kontenerów na odpady, nieterminowego odbioru odpadów z nieruchomości oraz brudnych, zanieczyszczonych klatek schodowych i toalet ogólnodostępnych przy kamienicach mieszkalnych, a także insektów i nieporządku w mieszkaniach prywatnych, zanieczyszczonych odchodami gołębi kamienic, elewacji budynków i terenów otwartych, obecności gryzoni na posesjach prywatnych i wewnątrz budynków, a także zanieczyszczonych terenów placów zabaw i piaskownic oraz sal zabaw. W toku rozpatrywanych interwencji przeprowadzono 76 kontroli w obiektach nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Lublinie. W 6 przypadkach za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożone zostały grzywny w drodze mandatów karnych, w pozostałych, w których stwierdzono nieprawidłowości wystosowano wystąpienia.

V. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie. W 2019 r. przeprowadzono 11 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego wodociągu. Stan wodociągu oceniono jako dobry.

W 2019 r. pobrano 66 próbek wody z zakresu monitoringu parametrów grupy A, 5 próbek z zakresu monitoringu parametrów grupy B - ujętych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz 10 próbek w kierunku THM. Ponadto pobrano 16 próbek wody z poidelek zlokalizowanych w placówkach oświatowych, 9 próbek ze źródeł ulicznych oraz 4 próbki dodatkowe (w tym 3 próbki w ramach rozpatrywanych interwencji na jakość wody, 1 próbkę w związku z przekroczeniem parametrów fizykochemicznych). Jakość wody zakwestionowano w 5 źródłach ulicznych oraz w 3 poidelkach, jednak rzekroczone parametry nie miały wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne korzystających z wody. Kontrolne badania wody były prawidłowe. Woda z wodociągu MPWiK Lublin dostarczana mieszkańcom była stabilna pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym.

Ponadto na terenie miasta Lublin znajduje się 18 indywidualnych ujęć wody należące do przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową lub produkcyjną oraz indywidualnych ujęć wody szpitali. W 2019 r. dokonano 3 kontroli sanitarnych indywidualnych ujęć szpitali. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Stan sanitarno-techniczny ujęć indywidualnych oceniono jako dostateczny.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego z indywidualnych ujęć wody do badań pobrano 16 próbek z zakresu monitoringu parametrów grupy A, 2 próbki z zakresu monitoringu grupy B, 2 próbki w kierunku THM oraz 3 próbki dodatkowe. Jakość wody zakwestionowano w 2 indywidualnych ujęcia wody, w związku z tym wydano 3 decyzje administracyjne.

W 2019 r. wydano 2 decyzje zatwierdzające udokumentowany system jakości w zakresie prowadzenia badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- Laboratorium Usług Badawczych Lubelskiej Spółdzielni Usług Mleczarskich w Lublinie, ul. Probstwo 4
- Centralne Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. ul. Zawilcowa 10, Lublin.

Ponadto wydano jedną ocenę higieniczną na materiały i wyroby zastosowane przy remoncie magistrali MPWiK Lublin (ul. Diamentowa, ul. Samsonowicza i ul. Nałkowskich)

VI. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lublinie znajdowało się 3385 obiektów. W 2019 r. Oddział Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku skontrolował 1514 obiektów, co stanowi 44,7 % ogólnej liczby obiektów nadzorowanych w mieście Lublin.

Liczba obiektów ujętych w ewidencji	3385
Zatwierdzonych w roku 2019	332
Skontrolowanych w roku 2019	1514
W tym ocenionych na podstawie arkusza	1076
Niezdanych	20
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	- obecności szkodników i śladów ich bytowania w pomieszczeniach zakładu.

Tabela Nr 1. Liczba obiektów na terenie miasta Lublin będących pod nadzorem HŻŻiPU

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	321
W tym zamknięcia	8
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	- rażący stan sanitarny, obecność szkodników głównie zbożowo-mącznych, zła jakość mikrobiologiczna wody.
Decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych	7
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:	- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z zapisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, - zakaz wprowadzania do obrotu produktu tj. suplementu diety do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego. - wprowadzanie suplementów diety, co do których istnieje wątpliwość i z nie spełniają kryterium odnośnie kwalifikacji do grupy suplementów diety.
Liczba nałożonych mandatów karnych	570
Kwota nałożonych mandatów karnych	98350 zł

Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	<ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu, - niewłaściwe warunki do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością, brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych ww. personelu, - wprowadzanie do obrotu żywności nieoznakowanej/przeterminowanej, - używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych, - brak przestrzegania systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP, - brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, naruszenie ciągłości łańcucha chłodniczego.
Liczba wniosków o ukaranie kierowanych do LPWIS w Lublinie	81
Liczba wniosków kierowanych do sądu	0
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	2

Tabela Nr 2. Działania represyjne

Liczba pobranych i przebadanych próbek	525
Liczba próbek kwestionowanych	19
Najczęstsze powody kwestionowania próbek:	<p>1. Próbki żywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekroczona Liczba Enterobacteriaceae jtk/g; - obecność Campylobacter spp.- obecne Campylobacter jejunii w 10g; - obecność pałeczek Salmonella spp. - wymaz z powierzchni produktu, wykryto Salmonella z grupy D (Salmonella Enteritidis); - obecność Campylobacter spp. - obecne Campylobacter coli w 10g; - przekroczenie wartości NDP dla pestycydu - chloropiryfosu na poziomie $0,039 \pm 0,020$ mg/kg; - zapach niewłaściwy, nietypowy, obcy, wskazujący na psucie. Wyczuwalny zapach pleśni, - rozbieżność w zakresie ilości witaminy C deklarowanej przez producenta na opakowaniu produktu, a przeprowadzoną analizą laboratoryjną, w kierunku oznaczenia zawartości w/w witaminy; - niezgodne znakowanie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. <p>2. Próbki sanitarne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólna liczba drobnoustrojów jtk/cm², - obecność bakterii z grupy coli w 1ml.

Tabela Nr 3. *Urzędowy pobór prób*

KOSMETYKI	
Liczba obiektów ujętych w ewidencji	49
Skontrolowanych	12

Tabela Nr 4. *Nadzór nad kosmetykami*

1. Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Główne trasy turystyczne posiadające zaplecze gastronomiczne wraz z zakładami produkcyjnymi (piekarnie, ciastkarnie, zakład garmazeryjny i handlowymi (sklepy spożywcze) to:

- Muzeum Wsi Lubelskiej,
- Ogród Botaniczny,
- Zamek Lubelski,
- Stare Miasto,
- Zalew Zemborzycki obejmujący ośrodek wypoczynkowy „Wrotków”, „Dąbrowa”,
- Okolice dworców PKS, PKP.

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba skontrolowanych obiektów</i>	<i>Liczba obiektów w których wystąpiły niezgodności z prawem żywnościowym</i>
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym restauracje i bufety w schroniskach turystycznych	117	60
Punkty małej gastronomii, w tym ruchome obiekty	15	3
Stołówki na koloniach, obozach, półkoloniach i zimowiskach	36	13
Wytwórnie lodów	11	4
Automaty do lodów	20	6
Piekarnie	6	3
Ciastkarnie	11	4
Sklepy spożywcze	68	46
Kioski	2	1

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2019r. przeprowadzono łącznie 494 kontrole, w 286 obiektach żywnościowo – żywieniowych. W 140 przypadkach stwierdzono niezgodności.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości należy zaliczyć:

- wprowadzanie do obrotu oraz używanie do produkcji środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym środków spożywczych przeterminowanych,
- brak utrzymania należytego stanu sanitarno-technicznego zakładu,
- brak dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących prace w styczności z żywnością,
- brak stosowania programów i procedur dotyczących bezpieczeństwa żywności opartych na zasadach systemu HACCP, w tym zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 53 decyzji administracyjnych, w tym 10 decyzji administracyjnych z rygorem natychmiastowej wykonalności, w tym 4 decyzje dot. unieruchomienia zakładu. W 4 przypadkach przedsiębiorcy złożyli pisemne oświadczenie o unieruchomieniu zakładów do czasu usunięcia nieprawidłowości. Nałożono 106 mandatów karnych na sumę 22150zł.

2. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

2.1 Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w szpitalach

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 10 placówek w których prowadzone jest żywienie pacjentów:

1. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8;
2. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9;
3. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1;
4. Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2;
5. Szpital Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7;
6. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6;
7. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100;
8. Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 2;
9. Szpital CRH „Żagiel – Med”, w Lublinie, ul. Kazimierza przerwy Tetmajera 21;
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Med – Laser w Lublinie ul. Młyńska 14A.

W 5 szpitalach posiłki produkowane są w blokach żywienia będących w strukturze szpitala:

- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8;
- Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9;
- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1;
- Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2;
- Szpital Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7.

W 2 szpitalach działalność żywieniową prowadzą firmy cateringowe:

- CATERMED S.A. ul. Traktorowa 126, 91-204 Łódź - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100;
- VENDI SERVIS Sp. z o.o. ul. Traktorowa 126 z siedzibą w Łodzi - Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6.

W 3 obiektach posiłki dostarczane są przez firmy cateringowe, a w placówkach prowadzone są punkty wydawania posiłków:

- Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 2;
- Szpital CRH „Żagiel – Med”, w Lublinie, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera 21;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Med – Laser w Lublinie ul. Młyńska 14A.

W 2019 r. skontrolowano:

- 5 bloków żywienia w szpitalach, tj. w:

1. Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8;
2. Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9;
3. Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1;
4. Szpitalu Neuropsychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej im. prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2;
5. Szpitalu Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7;

Łącznie przeprowadzono 35 kontroli (kontrole kompleksowe, kontrole tematyczne, kontrole sprawdzające). Wydano 5 decyzji administracyjnych, oraz 15 decyzji opłatowych na łączną kwotę 1392 zł.

Kuchnia główna Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej jak w latach ubiegłych (od 2015r) na czas trwania rozbudowy szpitala zlokalizowana została przy ulicy Mełgiewskiej 74 w Lublinie – budynek usytuowany na terenie Firmy POLBRUK. Produkowane w kuchni posiłki obiadowe dowożone są do szpitala przez podmiot zewnętrzny. Natomiast w szpitalu funkcjonuje rozdzielnia, w której posiłki obiadowe są rozdzielane w bemały grzewcze, a także odbywa się przygotowywanie śniadań i kolacji. Dodatkowo przy rozdzielni funkcjonuje stołówka pracownicza z jadalnią.

W Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 w Lublinie, ul. Stanisława Staszica 16 w Lublinie w 2019r. z powodu generalnego remontu i przebudowy wyłączono z użytkowania budynek, w którym znajdował się blok żywienia. Szpital zapewnił na ten czas tymczasowy blok żywienia (zakład zlokalizowany przy ulicy Abramowickiej). W związku z powyższym zapewniono transport posiłków na oddziały funkcjonujące w strukturze szpitala.

W 5 szpitalach funkcjonuje bemały system dystrybucji posiłków. W szpitalach, w których żywnością zajmują się podmioty zewnętrzne, dystrybucja posiłków prowadzona w systemie tacowym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych jak co roku zwracał także uwagę na jakość posiłków serwowanych pacjentom. Ocenie poddawano również sposób żywienia pacjentów. Ocena taka przeprowadzana jest od 2017r. Z roku na rok jakość żywienia pacjentów ulega niewielkiej poprawie, jadłospisy komponowane są w sposób bardziej urozmaicony, stosowane są różne techniki kulinarne, a do produkcji posiłków wykorzystywane są środki spożywcze o wyższej jakości. W dalszym ciągu szpitale borykają się z kosztami jakie trzeba ponieść na poprawę żywienia pacjentów.

Nieprawidłowości dotyczące żywienia, stwierdzone po przeprowadzeniu oceny jadłospisów dotyczyły:

- zbyt małej różnorodności stosowanych produktów w obrębie jednej grupy oraz powtarzanie się potraw,

- zbyt małej podaży mleka i/lub produktów mlecznych,
- stosowania produktów przetworzonych, z dodatkiem dużej ilości substancji nie odżywczych,
- stosowania zbyt dużej ilości cukru do dosładzania napojów,
- braku podawania warzyw i/lub owoców do śniadań,
- zbyt małej podaży mleka i/lub produktów mlecznych,
- zbyt małej podaży ryb.

2.2 Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w placówkach oświatowych

Jedną z najliczniejszych grup obiektów należących do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego są bloki żywienia w szkołach, przedszkolach i żłobkach:

- **szkoły:** nadzorem objęto 70 placówek szkolnych, z czego 29 prowadzi działalność w systemie cateringowym. Skontrolowano łącznie 41 obiektów. W większości przypadków, gdzie stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny stołówek szkolne prowadzone były przez podmioty zewnętrzne. Tylko w dwóch placówkach stwierdzono niedostosowanie sposobu żywienia dzieci do obowiązującego prawa, tj. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Posiłki produkowano z użyciem koncentratów zakazanych do używania w placówkach oświatowych.

- **przedszkola:** nadzorem objęto 176 (163 w 2018r.) obiekty, w tym 99 korzystające z żywienia w systemie cateringowym. Skontrolowano 86 placówek. Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 600 zł. Posiłki produkowane od podstaw zapewnione są w przedszkolach publicznych, w placówkach niepublicznych w większości posiłki dostarczane są przez zakłady cateringowe.

- **żłobki i domy małego dziecka:** nadzorowanych jest 59 (47 w 2018r.) tego typu obiektów, z czego tylko w 9 (należących do Miejskiego Zespołu Żłobków) posiłki produkowane są od podstaw.

Większość placówek w tej grupie należą do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Do 50 żłobków posiłki dostarczane są z zakładów cateringowych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych można uznać, iż stan techniczny bloków żywienia w placówkach szkolno-wychowawczych jest bardzo zróżnicowany, nie mniej jednak corocznie stwierdza się, że stan techniczny obiektów i ich wyposażenie, ulegają systematycznej poprawie. Zazwyczaj w placówkach, w których stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny działania naprawcze podejmowane były jeszcze podczas trwania kontroli.

W kilku placówkach (przedszkola, szkoły) z powodu braku środków finansowych obowiązki określone w decyzjach administracyjnych nakazujące poprawę stanu technicznego nie są wykonane od wielu lat. Postępowania zostały wszczęte w latach 2015 – 2017. Zarządzający placówkami podejmują jedynie naprawy doraźne.

Podczas kontroli ocenie poddawana jest także jakość i sposób żywienia dzieci w oparciu o wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W tym zakresie zazwyczaj nie stwierdzano

(poza dwoma przypadkami) nieprawidłowości. Jadłospisy są urozmaicone, na stanach magazynowych nie stwierdzano środków spożywczych, które nie mogą być wykorzystywane w produkcji posiłków do dosmaczania stosowane są zioła suszone oraz naturalne. Napoje dosładzane są niewielką ilością cukru bądź miodem.

W żadnej placówce nie oceniono sposobu żywienia dzieci negatywnie. Ponad 95% placówek otrzymało ocenę zadowalającą. Najczęściej popełniane błędy dotyczą niewłaściwej wartości energetycznej posiłków oraz zawartości poszczególnych składników pokarmowych, co świadczy, że personel w dalszym ciągu ma problemy z umiejętnym komponowaniem jadłospisów. Z wyników kontroli wynika też, że w nie wszystkich placówkach zapewniono narzędzia, które ułatwiają pracę osobom odpowiedzialnym za żywienie dzieci (np. programy komputerowe, szkolenia).

Pracownicy Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku podczas kontroli zwracają także szczególną uwagę na poprawienie świadomości personelu, zatrudnionego przy produkcji żywności w zakresie wymagań niezbędnych do zapewnienia właściwej jakości zdrowotnej przygotowywanych posiłków i konieczności zapewnienia prawidłowo zbilansowanej diety dla dzieci i młodzieży.

Wspomnieć należy również, że Oddział Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku we współpracy z Oddziałem Oświaty Zdrowotnej czynnie uczestniczy w szkoleniach organizowanych dla osób związanych z żywieniem dzieci i młodzieży. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą higieną i dezynfekcją w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz sposobu żywienia dzieci.

Ponadto skontrolowano 33 sklepiki działające na terenie placówek oświatowych. Skierowano 28 wniosków o ukaranie do LPWIS (za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z zapisami Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz za niezastosowanie się do obowiązku informowania konsumentów na temat produktów i substancji występujących w żywności oferowanej do sprzedaży konsumentom finalnym mogących powodować alergie bądź reakcje nietolerancji). Dyrektorzy placówek oświatowych, w których stwierdzono niezgodności z zapisami wyżej powołanego rozporządzenia, byli pisemnie poinformowani o wynikach kontroli oraz zobowiązani do wzmożenia nadzoru nad asortymentem wprowadzanym do obrotu na terenie placówek oświatowych.

Pomimo pism kierowanych do dyrektorów placówek oświatowych od 2016 roku w których informujemy o stwierdzanych nieprawidłowościach dotyczących wprowadzanego do obrotu asortymentu, w dalszym ciągu widoczny jest brak zaangażowania kierownictwa placówek oświatowych w kontrole wewnętrzne agentów sklepików szkolnych w zakresie przestrzegania przez nich obowiązującego prawa, co w ocenie PPIS stanowi przyzwolenie na wprowadzanie do obrotu na terenie placówek oświatowych środków spożywczych niezgodnych z wymogami prawnymi.

W 2019r. rozpatrzono 17 interwencji dotyczących nieprawidłowości w zakładach wprowadzających do obrotu środki spożywcze bądź zajmujących się żywieniem dzieci i młodzieży, 8 z nich uznano za zasadne.

3. Produkcja żywności - najczęściej pojawiające się problemy napotymane w pracy bieżącej oraz ich przyczyny.

W omawianym roku sprawozdawczym najczęściej pojawiającymi się problemami i nieprawidłowościami napotykanymi w bieżącym nadzorze sanitarnym były:

- znakowanie środków spożywczych niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego ze względu na zmieniające się przepisy prawa – dotyczy to Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...),
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny obiektów (posadzki, ściany, sufity) i wyposażenia (linii technologicznych, maszyn i urządzeń),
- brak utrzymania/przestrzegania systemu opartego na zasadach HACCP oraz instrukcji i procedur GHP/GMP w wybranych obszarach, m.in. zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, przestrzegania ustalonej częstotliwości badania wody, zapewnienia warunków do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością oraz higieny produkcji (brak środków dezynfekcyjnych),
- brak wdrożenia u przedsiębiorców z branży spożywczej przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych w zakresie bezpieczeństwa produktu gotowego oraz oceny higieny produkcji,
- brak udokumentowanej daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia produkowanych wyrobów (dotyczy to nowopowstałych zakładów).

Jako przyczynę w/w nieprawidłowości wskazać należy brak świadomości kierownictwa zakładów w zakresie zmieniających się przepisów prawa oraz rutynę. Duże znaczenie ma również racjonalne planowanie modernizacji i remontów zakładów przez przedsiębiorców, co wiąże się często z dodatkowymi kosztami, a także wymuszają modyfikację bądź wstrzymanie produkcji.

VII. OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Pod nadzorem Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w 2019 r. znajdowały się 425 placówki, funkcjonujące w 491 budynkach (57 budynków wyższych uczelni, 5 budynków przedszkolnych, 3 budynki szkół podstawowych, 1 dom kultury) na terenie miasta Lublin oraz 37 placówek wypoczynku zimowego i 117 placówek wypoczynku letniego.

Do nadzorowanych placówek należały: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, punkty przedszkolne, wszystkie typy szkół, uczelnie wyższe publiczne i niepubliczne, domy studenta, bursy i internaty, placówki opiekuńczo – wychowawcze i wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego, placówki rekreacyjne oraz placówki wypoczynku zimowego i letniego.

W 2019 r. na terenie miasta Lublin przeprowadzono 229 kontroli, w wyniku czego skontrolowano 110 placówek.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania przeprowadzała kontrole w zakresie:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania,
- przestrzegania przez osoby stosujące substancje chemiczne obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2018r., poz. 143) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Rodzaj placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba kontroli
Żłobki	68	28	38
Przedszkola	166	43	69
Szkoły Podstawowe	52	15	60
Gimnazja	1	1	1
Licea Ogólnokształcące	6	1	4
Ponadgimnazjalne Szkoły Zawodowe	7	1	1
Szkoły Specjalne	2	0	0
Szkoły Policealne	5	2	8
Zespoły Szkół	13	7	15
Szkoły Wyższe Publiczne	4/51	1	5
Szkoły Wyższe Niepubliczne	5/15	1	2
Domy Studenta	26	2	6
Bursy i Internaty	4	2	4
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	1	0	0
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (SOS Wioski Dziecięce, Dom Dziecka)	2	1	1
Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice, ogniska)	25	1	3
Placówki wychowania pozaszkolnego – inne (Domy Kultury, Muzyczna Szkoła I i II stopnia bez pionu ogólnokształcącego)	12	2	7
Placówki wychowania pozaszkolnego (międzyszkolne ośrodki sportowe)	3	0	0
Placówki wychowania pozaszkolnego - ogniska pracy pozaszkolnej (kluby osiedlowe)	4	2	3
Pozaszkolne placówki specjalistyczne (poradnie psychologiczno-pedagogiczne)	14	0	0
Placówki rekreacyjne – inne (centra zabaw)	5	0	2
Kontrole wypoczynku zimowego 2019 r.	37	13	13
Kontrole wypoczynku letniego 2019 r.	117	19	19
Razem	579	142	261

Tabela 1. Liczba przeprowadzonych kontroli z podziałem na grupy obiektów

2. Stan sanitarno-techniczny obiektów

Żłobki

Spośród 68 żłobków oraz klubów dziecięcych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin w 2019 r. skontrolowano 28. Wydano 4 decyzje w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- wentylacji niezgodnej z normą PN w pomieszczeniach żłobka,
- wyposażenia nieposiadającego atestów i certyfikatów,
- ścian i podłóg w złym stanie sanitarno-technicznym.

Przedszkola

W 2019 r. skontrolowano 43 placówki spośród 166 znajdujących się w ewidencji. Ponadto skontrolowano 2 placówki przedszkolne w celu wydania opinii dla nowych placówek. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- braku zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym,
- ścian i podłóg w złym stanie sanitarno-technicznym,
- wentylacji niezgodnej z normą PN w pomieszczeniach żłobka,
- zapewnienia pomieszczeń sanitarnohigienicznych w dobrym stanie techniczno-sanitarnym,
- wyposażenia nieposiadającego atestów i certyfikatów.

Szkoły

Na terenie miasta Lublin spośród 86 placówek szkolnych objętych nadzorem (szkoły podstawowe, gimnazja, licea, ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, zespoły szkół, szkoły specjalne, szkoły policealne). W 2019 r. skontrolowano 27 placówek oraz 12 szkół w celu wydania opinii dla nowych placówek. Ponadto przeprowadzono 30 kontroli sprawdzających i 4 kontrole interwencyjne. W 2019 r. wydano 19 decyzji administracyjnych i 29 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów decyzji.

Nakazy dotyczyły:

- zapewnienia ścian, sufitów i podłóg w dobrym stanie sanitarno-technicznym,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym,
- zapewnienia równej nawierzchni boisk szkolnych,
- zapewnienia w pomieszczeniach szkoły oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą PN i osłon na punktach świetlnych posiadających atest potwierdzający bezpieczeństwo zamontowanych świetlówek,
- zapewnienia wentylacji zgodnej z PN i przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji,
- zapewnienia bezpiecznej temperatury ciepłej wody w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- zapewnienia pomieszczeń sanitarnohigienicznych w dobrym stanie techniczno-sanitarnym,
- zapewnienia ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem,
- zapewnienia wyposażenia placówek w dobrym stanie technicznym, posiadającego certyfikaty,
- zabezpieczenia poręczy i balustrad oraz przestrzeni między schodami,
- zapewnienia bezpiecznych, pozbawionych ubytków schodów przy wejściu do budynku szkoły,
- zabezpieczenia okien przed stłuczeniem.

Ocena środowiska szkolnego

Ocenię podlegało zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury pomieszczeń oraz oświetlenia sal dydaktycznych. W związku ze sprawowaniem nadzoru, nad jakością mikroklimatu zwracano również uwagę na możliwość wietrzenia pomieszczeń placówek poprzez otwieranie okien.

Mikroklimat

W okresie grzewczym wykonywane były pomiary temperatury w pomieszczeniach, z których korzystały dzieci i uczniowie. Ogółem zmierzono temperaturę w 66 placówkach w 83 pomieszczeniach. Na terenie miasta Lublin w 2019 r. nie występowały problemy z niedograniem pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci i uczniów.

W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i uczniów oraz pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniona jest wentylacja grawitacyjna i wspomagana mechanicznie. W ubiegłym roku wydano natomiast 13 decyzji administracyjnych dotyczących zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach placówek na terenie miasta Lublin.

Zakończono postępowania w zakresie zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach w 4 innych placówkach.

Oświetlenie

Ważnym elementem środowiska szkolnego jest zapewnienie właściwego, zgodnego z obowiązującymi normami oświetlenia, które jest niezbędne w zapewnieniu higieny procesu nauczania. Pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego przeprowadzane każdego roku przez Pracownię Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy PSSE w Lublinie wykazują znaczne niedoświetlenie stanowisk pracy ucznia, w związku z tym w dalszym ciągu występuje konieczność poprawy natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych. W 2019 r. wydano 3 decyzje administracyjne. W 1 placówce nastąpiła poprawa oświetlenia w związku z wykonaną decyzją. Kontynuowane są 4 postępowania z lat poprzednich.

Wszawica w placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2019 r. zgłoszono 7 interwencji dotyczących podejrzenia wystąpienia wszawicy w placówkach oświatowych na terenie miasta Lublin, z czego 5 zgłoszeń okazało się zasadnymi. Podczas kontroli zobowiązywano dyrekcję placówek do prowadzenia akcji informacyjnej, stałego nadzoru nad działaniami mającymi na celu zapobieganie i zwalczanie wszawicy oraz pisemnego powiadomienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o podjętych działaniach.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli oceniano warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym, dostosowanie ich do zasad ergonomii. Zwracono uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię blatów stołów, zapewnienie prawidłowego oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i wentylacji. W zakresie wyposażenia pracowni w meble – stoliki i krzesła stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróżnicowany, regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole korzystają uczniowie ze wszystkich oddziałów klasowych o bardzo zróżnicowanym wzroście. Coraz częściej stosowanym rozwiązaniem w placówkach jest użytkowanie przenośnych komputerów - notebooków, z których uczniowie korzystają nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Placówki wyposażone w stacjonarne zestawy komputerowe użytkują monitory ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W związku z wprowadzeniem od 1 września 2017 r. reformy edukacji i wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego 8-klasowej szkoły podstawowej, kontrole sanitarne obejmują ocenę warunków do realizowania podstawy programowej w zakresie chemii. W wyniku kontroli stwierdzono, że nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne, czyli zapewniają

warunki do przeprowadzania doświadczeń na lekcjach chemii przez uczniów. W większości skontrolowanych szkół nie ma pracowni lub klasopracowni chemicznych, nie ma substancji i preparatów chemicznych. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy pomocy sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów lub doświadczeń przeprowadzanych przez nauczyciela na zasadzie demonstracji. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Według informacji uzyskanych od dyrektorów szkół podstawowych dostosowanie placówek do prowadzenia zajęć z chemii z zastosowaniem substancji chemicznych będzie następowało sukcesywnie w kolejnych latach, po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, bursy i internaty, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy

Na terenie miasta Lublin w ewidencji znajdują się: 4 bursy i internaty, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze: dom dziecka, dom młodzieży Wioski Dziecięce SOS. Łącznie w tych obiektach przeprowadzono 3 kontrole sanitarne i 2 kontrole sprawdzające. Wydano 1 decyzję administracyjną w zakresie:

- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w pomieszczeniu świetlicy,
- zapewnienia dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych dla osób mających kontakt z wychowankami.

Postępowanie zakończono, stan uległ poprawie.

Warunki sanitarno-higieniczne ww. placówek nie budzą zastrzeżeń, zapewniają właściwe warunki do zamieszkania i utrzymania higieny osobistej.

Placówki wsparcia dziennego i wychowania pozaszkolnego

Na terenie miasta Lublin znajdują się 63 placówki. W 2019 r. przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, 5 kontroli sprawdzających, 1 kontrolę interwencyjną i 4 w celu wydania opinii dla nowych placówek. Należą do nich placówki wsparcia dziennego – świetlice, ogniska pracy pozaszkolnej, domy kultury, kluby osiedlowe, międzyszkolne ośrodki sportowe, poradnie pedagogiczno-psychologiczne i centra zabaw.

W 2019 r. wydano 1 opinia dla nowej placówki oraz 3 decyzje administracyjne w zakresie:

- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym,
- podłóg i ścian w złym stanie technicznym,
- braku ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych,
- zapewnienia wentylacji zgodnej z PN,
- zapewnienia wyposażenia w dobrym stanie technicznym, posiadającego certyfikaty bezpieczeństwa,
- zabezpieczenia szatni przed napływem zimnego powietrza z zewnątrz,
- braku dokumentacji z kontroli pomontażowej urządzeń w Parku Rozrywki (centrum zabaw) zgodnej z normą PN-EN 1176.

Szkoły wyższe

Pod nadzorem PSSE w Lublinie w 2019 r. znajdowało się 9 wyższych uczelni (4 publiczne i 5 niepublicznych), ogółem 66 budynków zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. W 2019 r. skontrolowano 2 wyższe uczelnie.

W 2019 r. wydano 1 decyzję administracyjną, która dotyczyła:

- ścian i podłóg z ubytkami w pomieszczeniach laboratoriów,
- braku wentylacji w pomieszczeniach laboratoriów.

W ostatnich latach następuje poprawa bazy lokalowej wyższych uczelni. Uczelnie pozyskują środki finansowe konieczne do przeprowadzenia remontów w starszych, zaniedbanych obiektach. Wydziały lub Instytuty z adaptowanych pomieszczeń, lub pomieszczeń wymagających remontu są przenoszone do nowych, wyremontowanych i przystosowanych na potrzeby uczącej się młodzieży.

Domy studenckie

Na terenie miasta Lublin znajduje się 26 domów studenckich. W 2019 r. skontrolowano 2 domy studenckie. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. W placówkach tych liczba mieszkańców nie przekraczała limitów miejsc określonych dla budynków.

Wydano 2 decyzje w celu wyeliminowania nieprawidłowości, które dotyczyły:

- ścian i sufitów z ubytkami w sali klubowej i pomieszczeniach natryskowni,
- kabin prysznicowych w złym stanie sanitarno-higienicznym,
- stolarki okiennej zniszczonej w kuchniach podręcznych i pomieszczeniach sanitarno-higienicznych,
- lamperii z ubytkami w kuchniach podręcznych.

Ponadto przeprowadzono dwie kontrole interwencyjne dotyczące występowania na terenie domu studenta insektów – pluskiew.

Warunki do utrzymania higieny

W 2019 r. w 22 placówkach oświatowych na terenie miasta Lublin występowała ponadnormatywna liczba dzieci i uczniów na urządzenie ustępowe.

W pomieszczeniach sanitarnych, z których korzystały dzieci i uczniowie dokonywany był pomiar temperatury ciepłej wody w strumieniu przy punktach wodnych. Ogółem zmierzono temperaturę ciepłej wody w strumieniu w 90 placówkach w mieście Lublin, wykonano 129 pomiarów. W większości kontrolowanych placówek, stwierdzono zapewnienie bezpiecznej temperatury ciepłej wody przy umywalkach do mycia rąk, wyposażenie w podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Wydano 1 decyzję administracyjną i 1 decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązku zapewnienia centralnej regulacji mieszania ciepłej wody z ograniczeniem maksymalnej temperatury do 43°C w instalacji ciepłej wody; obydwa postępowania są kontynuowane w placówkach:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6, ul. Krochmalna 29, Lublin,
- Szkoła Podstawowa Nr 20 Al. Piłsudskiego 26, Lublin.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w tym niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń sanitarnych stwierdzono w 19 placówkach, na które wydano decyzje administracyjne.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W 2019 r. przeprowadzano ocenę wyposażenia placówek oświatowych w meble i sprzęt sportowy posiadający certyfikaty. Ocenę przeprowadzono wg wytycznych GIS w odniesieniu do mebli i sprzętu sportowego zakupionego po 1997 r. Spośród 70 placówek na terenie miasta Lublin skontrolowanych w zakresie wyposażenia w meble posiadające certyfikaty bezpieczeństwa (w tym przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea, szkoły policealne, zespoły szkół) stwierdzono, że 1 placówka posiada meble zakupione przed 1997 r., pozostałe 69 placówek posiada meble zakupione

po 1997 r. posiadające certyfikaty bezpieczeństwa. W zakresie spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego ustalono, że 2 placówki z 27 skontrolowanych w tym zakresie, są wyposażone wyłącznie w urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 r. i nieposiadający certyfikatów bezpieczeństwa. Pozostałe 25 placówek posiada urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony po 1997 r. posiadający certyfikaty bezpieczeństwa.

Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

W ramach nadzoru bieżącego ocenie podlegają tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocena jest prowadzona pod kątem rozpoczynania zajęć o stałej porze dnia oraz zachowania różnicy 1 godziny lekcyjnej pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia.

W roku 2019 oceniono plan lekcji w 27 placówkach, w 428 oddziałach.

W przypadku stwierdzenia różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej więcej niż 1 godzina zalecano uwzględnić zmianę przy układaniu nowego planu lekcji.

W 7 placówkach szkolnych na terenie Miasta Lublin (szkoły podstawowe) zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie dwuzmianowym (dotyczy w większości oddziałów klas młodszych). Wynika to z ograniczonej liczby sal dydaktycznych lub korzystania z obiektów sportowych innej szkoły, a co za tym idzie konieczności dostosowania planu lekcji do pracy placówki, która jest właścicielem obiektów sportowych.

We wszystkich przypadkach dyrektorzy placówek, uwzględniają zasady higieny pracy umysłowej uczniów.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

W 2019 r. stwierdzono, że jedna placówka szkolna nie zapewnia możliwości pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych. Pozostałe placówki wywiązują się z powyższego obowiązku. Najczęstszym sposobem realizacji tego wymogu było zapewnienie wydzielonych półek lub szafek w salach dydaktycznych, którymi opiekuje się dany oddział klasowy. Część szkół, zwłaszcza niepublicznych zapewnia uczniom indywidualne, zamknięte szafki z półkami na podręczniki i pomoce oraz z wieszakami na odzież wierzchnią. Uczniowie korzystają z tych szafek indywidualnie lub po dwie osoby. Zapisy o spełnieniu wymogu dotyczącego zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w danej placówce zawarte są w dokumentacji prowadzonej przez szkołę, zarządzeniach dyrektorów lub zapisach z porad pedagogicznych. Rodzice uczniów informowani są o zastosowanych rozwiązaniach podczas zebrań w szkole.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie naszego miasta w dalszym ciągu jest niewystarczająca. Niekorzystnym czynnikiem jest bardzo duża liczba oddziałów w szkołach podstawowych i duża liczba godzin wychowania fizycznego. Często z sali gimnastycznej na jednej godzinie lekcyjnej korzystają dwa oddziały szkolne.

Brak sal gimnastycznych oraz boisk stwierdzono w 5 placówkach. Są to przeważnie szkoły niepubliczne, prywatne, które zajęcia wychowania fizycznego organizują w wynajętych salach pobliskich szkół publicznych lub na basenach funkcjonujących na terenie miasta.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

Ze skontrolowanych 27 placówek szkolnych, w 18 placówkach na terenie miasta Lublin stwierdzono możliwość korzystania z obiadów dwudaniowych.

W 9 placówkach na terenie miasta Lublin stwierdzono możliwość korzystania ze śniadań. Ze śniadań korzystało 555 uczniów. Dofinansowania do śniadań zapewniono dla 72 uczniów.

W 5 placówkach z podwieczorków, z podwieczorków korzystało 184 uczniów. Dofinansowania do podwieczorków zapewniono dla 40 uczniów.

Ciepłe posiłki - obiady dwudaniowe zapewniono w skontrolowanych:

- 15 szkołach podstawowych – z wyżywienia korzystało 3949 uczniów (w tym 169 dofinansowanych przez ośrodki pomocy rodzinie oraz inne podmioty np. radę rodziców w szkole, prywatne osoby lub organizacje),
- zespołach szkół – obiady dwudaniowe zapewniono dla 326 uczniów (w tym 9 dofinansowanych).

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2019 r. nadzorem objęto 32 placówki wypoczynku zimowego i letniego na terenie Miasta Lublin, z których korzystało 1696 dzieci i młodzieży.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem zimowym w 2019 r. na terenie miasta Lublin przeprowadzono kontrole w 13 placówkach organizujących wypoczynek w miejscu zamieszkania w formie półzimowisk, z których skorzystało 478 dzieci i młodzieży. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Warunki sanitarno-higieniczne placówek organizujących wypoczynek zimowy nie budziły zastrzeżeń.

Na terenie miasta Lublin w 2019 r. skontrolowano 18 placówek wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania i 1 formie wyjazdowej.

Wypoczynek w większości przypadków był organizowany w formie półkolonii na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem. Z tej formy wypoczynku skorzystało 1218 dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 19 kontroli, w trakcie, których w 6 placówkach stwierdzono nieprawidłowości; wydano 6 decyzji opłatowych. Nieprawidłowości stwierdzone w placówkach wypoczynku letniego na terenie Miasta Lublin dotyczyły:

- braku dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników mających kontakt z uczestnikami wypoczynku,
- braku do wglądu aktualnego dokumentu potwierdzającego prawidłowe działanie wentylacji w pomieszczeniach wykorzystywanych podczas wypoczynku.

Informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których wypoczynek będzie organizowany uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. Wszystkie placówki wypoczynku skontrolowane na terenie Miasta Lublin były zgłoszone do ww. bazy.

VIII. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

W ewidencji zakładów nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 3100 obiektów. W każdym roku do kontroli planowane są inne zakłady pracy. Kryteria wyboru zakładów do kontroli w 2019 r. to przede wszystkim narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, rakotwórcze i biologiczne), a także wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do kontroli na rok 2019.

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: warunki zdrowotne środowiska pracy, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, narażenie pracowników na

czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest, przestrzeganie przepisów ustawy: o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, detergentach, produktach biobójczych, sprawowali nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, prowadzili postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych, a także monitoring wprowadzania na rynek środków zastępczych i sprzedaż internetową.

W 2019 prowadzono działania wynikające z ustaleń Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach, na podstawie których realizowany był wspólnotowy projekt REACH-EN-FORCE 7 (REF-7). Głównym założeniem projektu było egzekwowanie obowiązków w zakresie rejestracji po upływie końcowego terminu rejestracji we współpracy z organami celnymi, w tym weryfikacja ściśle kontrolowanych warunków odnoszących się do substancji zarejestrowanych jako półprodukty.

Ponadto realizowany był projekt wspólnotowy BPR-EN-FORCE 1 w zakresie wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

Na terenie miasta Lublin w 2019r. skontrolowano 56 zakładów. Przeprowadzono ogółem 76 kontroli.

W zakresie nadzoru nad:

- substancjami i mieszaninami chemicznymi przeprowadzono 32 kontrole u importerów, eksporterów, formulatorów i użytkowników końcowych;
- prekursorami kategorii 2 i 3 - 6 kontroli. Kontrolami objęto eksporterów, dystrybutorów i użytkowników końcowych;
- produktami biobójczym - 25 kontroli 23 podmiotów w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych (w tym 6 kontroli w zakresie realizacji projektu BEF-1);
- warunkami pracy podczas zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest – 2
- czynnikami rakotwórczymi - skontrolowano 9 zakładów
- czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - 1 kontrola

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy to:

- brak aktualnych badań i pomiarów środowiska pracy;
- brak lub nieprawidłowo dokonana ocena ryzyka zawodowego związana z wykonywaną pracą;
- brak zaświadczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach;
- brak odpowiednich rejestrów, w tym rejestrów pracowników i prac w narażeniu na czynniki rakotwórcze/mutagenne i brak niespełniony obowiązek przekazania informacji o użyciu czynnika do Lubelskiego państwowego Inspektora sanitarnego w Lublinie;
- nieodpowiedni stan sanitarny pomieszczeń higienicznosanitarnych i pomieszczeń pracy;
- brak spisu stosowanych produktów chemicznych oraz dostępu do kart charakterystyki stosowanych przez pracowników mieszanin;
- nieprawidłowości dotyczące oznakowania oraz kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych.

W trakcie kontroli prowadzonych w 2019 r. w ramach nadzoru nad warunkami higieny pracy sprawdzano przestrzeganie przez przedsiębiorców zakazu palenia tytoniu. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W 2019r. nie

stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu, nowatorskich wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych.

Przekroczenia NDN (hałas) i NDSCH (formaldehyd) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy stwierdzono w **6** objętych nadzorem zakładach pracy. Pracodawcy podjęli działania zmierzające do poprawy warunków pracy, opracowując programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, które wdrażają w procesach technologicznych, wprowadzono także systematyczne przeglądy i naprawy maszyn i urządzeń, a także rotację pracowników na stanowiskach pracy. Pracownikom zapewniono środki ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia oraz wprowadzono nadzór nad ich stosowaniem.

Zdecydowaną poprawę warunków pracy poprzez wyeliminowanie przekroczeń formaldehydu odnotowano również w jednym ze szpitali. Ogółem w wyniku podjętych przez pracodawców działań zmierzających do poprawy warunków pracy w dwóch zakładach całkowicie zlikwidowano przekroczenia NDN i NDSCH czynników szkodliwych, a w pozostałych zmniejszyła się liczba osób narażonych.

Realizując „Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest przeprowadzono oraz 1 kontrolę firmy zajmującej się usuwaniem i zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest oraz 1 kontrolę prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Ponadto w 2019r. dokonano weryfikacji podmiotów i włączenia ich do realizacji projektu REACH-EN-FORCE-7. Spośród 6 przedsiębiorstw, które dokonały rejestracji właściwej wytypowano dwie, których obrót mieścił się w wielkości 1-100 ton na rok. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, gdyż drugi z typowanych obiektów nie prowadzi działalności na terenie miasta Lublin.

Poza harmonogramem nadzoru nad obiektami w roku 2019 dokonano 4 sprawdzenia legalności transakcji na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego. Przeprowadzono **25** kontroli interwencyjnych w związku z powiadomieniem o nieprawidłowościach w zakresie naruszenia zasad bhp w zakładach pracy oraz nieprawidłowościami w zakresie oznakowania i kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych, z których tylko **8** było zasadnych.

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych nieprawidłowościami wydano ogółem **14** decyzji administracyjnych nakładających na stronę obowiązek ich usunięcia, w tym z uwagi na zagrożenie dla zdrowia i życia 3 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności. W **2** przypadkach wydano decyzje umarzające wszczęte postępowania administracyjne, z uwagi na potwierdzone wyeliminowanie nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych. W **9** zakładach pracy stwierdzone nieprawidłowości usunięto przed wydaniem decyzji.

Obecnie można zauważyć, iż stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy w kontrolowanych zakładach uległ znacznej poprawie. Pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika. Poprawa w omawianym obszarze to również efekt wcześniejszych działań prowadzonych przez organ inspekcji sanitarnej.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

Na terenie miasta Lublin w roku 2019 prowadzono **102** postępowania w sprawie chorób zawodowych. W roku 2019 zarejestrowano **32** zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, pozostałe 70 były kontynuacją z lat ubiegłych. W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, w celu dokonania oceny narażenia zawodowego, przeprowadzono:

- 76 wizytacji w zakładach pracy,
- 1 przesłuchanie stron,

Sporządzono **74** oceny narażenia zawodowego.

Wydano ogółem **25** decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:

- 9 decyzji stwierdzających chorobę zawodową
- 16 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Opracowano i przesłano do IMP w Łodzi **9** kart stwierdzenia choroby zawodowej

W **6** przypadkach strony wniosły odwołania do organu II instancji.

Tabela. Zestawienie chorób zawodowych na terenie miasta Lublin w latach 2016- 2019

	2016	2017	2018	2019
Liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych	95	120	91	102
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	40	51	36	32
Liczba sporządzonych ocen narażenia	83	54	54	74
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	16	17	22	9
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	18	26	36	16
Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych	6	10	7	6

Najwyższą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych na terenie miasta Lublin odnotowano w roku 2018. W roku 2019 odnotowano wyraźny spadek rozpoznanych chorób zawodowych, zarejestrowano najniższą na przestrzeni lat 2016-2019 liczbę zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych. Natomiast w roku 2017 wpłynęła największa na przestrzeni 4 lat liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, prowadzono wówczas również najwięcej postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Środki zastępcze

Realizacja działań dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych odbywa się we współpracy z Policją, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Prokuraturą,

Sądami, Urzędami Celno-Skarbowymi, Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Farmaceutycznego. Monitorowanie zatruć dopalaczami prowadzone jest dzięki ścisłej współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dysponują oddziałami toksykologii (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100 oraz Szpital Neuropsychiatryczny Lublinie, ul. Abramowicka 2) oraz z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6.

W roku 2019 otrzymano z Prokuratury **13** postanowień o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania wraz z aktami spraw. Ponadto kontynuowano **5** postępowań z roku 2018, łącznie prowadzono **18** postępowań administracyjnych dotyczących środków zastępczych. W porównaniu z rokiem ubiegłym (32 postanowienia otrzymane z prokuratur) odnotowano wyraźną tendencję spadkową, co pozwala stwierdzić, że znowelizowane przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii odniosły oczekiwany skutek. W **1** przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystąpił do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji w Warszawie, Al. Ujazdowskie 7, tj. jednostki umieszczonej w wykazie zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wykazu podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym.

Konsekwencją prowadzonych postępowań były **3** decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydano ponadto **2** decyzje o nałożeniu kary pieniężnej na kwotę 22 000 zł w związku z udowodnionym faktem wprowadzenia do obrotu środków zastępczych oraz **3** decyzje obciążające strony kosztami badań na łączną kwotę 1133,13 zł, zrealizowanych w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji w Warszawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie **4** decyzjami orzekł o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu zabezpieczonych środków zastępczych.

W **7** przypadkach postępowanie administracyjne zostało umorzone z uwagi na bezprzedmiotowość. W obszarze nadzoru nad środkami zastępczymi w roku 2019r. wydano łącznie **21** decyzji administracyjnych.

W związku z informacjami dotyczącymi podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przeprowadzono **3** kontrole sanitarne, w tym **2** w asyście policji. Kontrole nie potwierdziły wprowadzania do obrotu produktów spełniających definicję środka zastępczego.

Od podmiotów prowadzących działalność leczniczą wpłynęło **57** zgłoszeń zatruć dopalaczami otrzymanych w liczbie: **54** z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno-Kardiologiczny, **3** zgłoszenia z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6. Przyczyną zatruć były środki zastępcze o niezidentyfikowanym składzie. W porównaniu do roku minionego liczba odnotowanych przypadków podejrzeń zatruć środkami zastępczymi jest zdecydowanie niższa (rok 2018 - 135 przypadków).

Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruć dopalaczami przedstawia zamieszczona tabela:

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
do 18 r. ż.	8	5
powyżej 19 r.ż.	24	7
pow. 30 r.ż.	12	0
pow. 40 r. ż.	1	0

Ponadto odnotowaliśmy 2 zgłoszenia dotyczące zgonów: mężczyzna, lat 16, śmierć spowodowana prawdopodobnie zażyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych - zgłoszenia dokonał Szpitalny Oddział Ratunkowy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA w Lublinie, ul. Grenadierów 3 oraz mężczyzna, lat 38, zmarły w wyniku badań pośmiertnych stwierdzono w organizmie obecność fentanylu i ketaminy – zgłoszenie z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

IX. DZIAŁANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Zadania z zakresu oświaty i promocji zdrowia były realizowane przez różnorodne formy. Jednym z głównych przedsięwzięć było koordynowanie wdrażania i realizacji programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży, środowisk szkolnych oraz lokalnych. Ponadto prowadzone są działania profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez organizację akcji edukacyjnych, Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych, szkoleń, prelekcji, konkursów, wystaw i ekspozycji wizualnych, dystrybucję materiałów edukacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE w Lublinie oraz współpracę z lokalnymi mediami.

Programy profilaktyczne realizowane w szkołach i ich zasięg:

„**Bieg po zdrowie**” - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkoły podstawowej. Zorganizowano 1 szkolenie oraz 7 instruktaży dla szkolnych koordynatorów programu. Program realizowało 18 szkół podstawowych, a swoim zasięgiem objął **491 uczniów**.

„**Moje dziecko idzie do szkoły**” – celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku wczesnoszkolnym (klasy I-III szkoły podstawowej oraz oddziały przedszkolne) na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie rodziców o skuteczności podejmowania działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym. Zorganizowano 8 instruktaży dla koordynatorów programu. Program był realizowany w 21 placówkach, **objął 1 722 uczniów**, dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz ich rodziców.

„**Czyste powietrze wokół nas**” - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców. Jego celem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego poprzez wykształcenie u nich świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy przebywają w towarzystwie osób palących. Program zakłada również edukację antytytoniową rodziców. Program był realizowany w 34 placówkach (20 przedszkolach i 14 szkołach podstawowych), objął **2 267 odbiorców**.

„**Trzymaj Formę**” – program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. Adresatami programu są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodzice. W ramach programu odbyła się VIII edycja „Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia”, w ramach którego do etapu I zakwalifikowanych zostało 5 szkół oraz 29 uczniów z terenu miasta Lublin. W XIII edycji programu udział wzięło 24 placówki, uczestniczyło w nim **4 100 uczniów i rodziców**.

„Wybierz Życie Pierwszy Krok” – program profilaktyki raka szyjki macicy był realizowany w klasach I w 11 szkołach ponadpodstawowych, objął **1 182 uczniów**.

„ARS, czyli jak dbać o miłość” - realizowany w ramach projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Jego celem jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu oraz narkotyków). Przeprowadzono 5 instruktaży dla koordynatorów. Program był realizowany w 22 szkołach ponadgimnazjalnych, objął **1 530 odbiorców**.

„Znamie! Znam je?” – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry - program dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jego celem jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaków oraz budowanie właściwych prozdrowotnych postaw wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki projektowi uczniowie mają okazję nie tylko poszerzyć wiedzę dotyczącą złośliwego nowotworu skóry – czerniaka, ale również poznać zasady samodzielnej obserwacji znamion oraz zasad profilaktyki pierwotnej i wtórnej. Program był realizowany w 9 placówkach, zasięgiem objął **1 106 uczniów i rodziców**.

„Podstępne WZW” - program edukacyjny adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się. Przeprowadzono 8 instruktaży dla koordynatorów. Program był realizowany w 8 placówkach, zasięgiem objął **903 uczniów i rodziców**.

Wizytacje działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia

W ramach monitoringu interwencji programowych przeprowadzono **66 wizytacji** w placówkach oświatowy – wychowawczych na terenie miasta Lublin.

Działania profilaktyczne i akcje edukacyjne oraz ich zasięg:

Szkolenia pt. „Profilaktyka zakażeń oraz wymagania sanitarne dla zakładów żywnościowo - żywieniowych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji”: Zorganizowano 13 szkoleń dla pracowników bloków żywieniowych zawodowo związanych z gastronomią, sprzedają produktów spożywczych, produkcją garmażeryjną oraz pracowników kuchni ze szkół, przedszkoli, żłobków, domów pomocy społecznej oraz szpitali - **263 odbiorców**.

Szkolenia pt. „Zapobieganie zakażeniom HCV, HBV, HIV oraz zalecane wymagania higieniczno - sanitarne dotyczące personelu, sprzętu i pomieszczeń, w których udzielane są usługi”: Zorganizowano 7 szkoleń dla właścicieli i pracowników sektora usług pozamedycznych (tj. salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu) – **159 odbiorców**.

Profilaktyka zdrowego żywienia i zaburzeń odżywiania

Przeprowadzono 8 prelekcji na temat edukacji konsumenckiej dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych (367 odbiorców) oraz 4 prelekcje na temat zasad zdrowego stylu życia: zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej dla uczniów szkół podstawowych (431 odbiorców).

Wykonano 367 badań profilaktycznych za pomocą analizatora składu ciała w 8 Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych. **Łączna liczba odbiorców: 1 165 osób.**

Profilaktyka palenia tytoniu

Wykonywano badania profilaktyczne w 18 Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych: 563 badań zawartości CO w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera oraz 488 badań pojemności wyrzutowej płuc za pomocą pikflometra. Z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono 29 prelekcji na temat szkodliwości palenia tytoniu dla uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, wychowanków burs szkolnych, pacjentów i personelu szpitala – 1 159 odbiorców.

Prowadzono całoroczną dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości palenia tytoniu w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz w 18 Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych zorganizowanych dla ogółu społeczeństwa, uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, wychowanków burs szkolnych oraz pacjentów szpitala – 3 255 odbiorców.

Ponadto prowadzono comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, placówkach ochrony zdrowia, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego głównym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy.

Łączna liczba odbiorców: 5 465

Profilaktyka substancji psychoaktywnych (dopalacze, narkotyki, alkohol) Przeprowadzono łącznie **28 prelekcji dla 1 578 osób** nt. uzależnienia od dopalaczy i środków odurzających:

- 6 prelekcji dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (476 odbiorców) oraz 1 prelekcję dla rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (54 odbiorców) w ramach projektu „Odpal myślenie - nie wchodź w uzależnienie” realizowanego we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Lublinie; - 21 prelekcji pt. dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (1 048 odbiorców). Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat dopalaczy i środków odurzających w 18 Punktach Konsultacyjno-Edukacyjnych zorganizowanych dla ogółu społeczeństwa, uczniów szkół ponadpodstawowych, wychowanków burs szkolnych i pacjentów szpitala. Materiały rozdawano również w ramach interwencji nieprogramowej „Bezpieczny i Zdrowy wypoczynek letni i zimowy” dla dzieci i młodzieży uczestniczących w półkoloniach letnich i zimowych – 705 odbiorców. **Łączna liczba odbiorców: 2 283 osób.**

Profilaktyka HIV/AIDS

Zorganizowano 2 akcje profilaktyczne z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS oraz Walentynek na terenie Centrum Spotkania Kultur w Lublinie oraz centrum miasta Lublin – 1700 odbiorców; Przeprowadzono prelekcję dla wychowanków bursy na temat profilaktyki HIV/AIDS -25 odbiorców; Wygłoszono 7 wykładów w ramach cyklu szkoleń pt. „Zapobieganie zakażeniom HCV, HBV, HIV oraz zalecane wymagania higieniczno-sanitarne dotyczące personelu, sprzętu i pomieszczeń, w których udzielane są usługi” – 159 odbiorców; Prowadzono całoroczną dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową w szkołach ponadpodstawowych, podstawowych i w 18 Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych zorganizowanych dla ogółu społeczeństwa, uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, wychowanków burs szkolnych oraz pacjentów Szpitala Neuropsychiatrycznego – 1030 odbiorców.

Łączna liczba odbiorców: 2 914 osób.

Interwencje nieprogramowe „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy” i „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy”

Wysłano 101 pism oraz przeprowadzono 18 instruktaży dla organizatorów wypoczynku letniego i zimowego na temat działań z zakresu edukacji prozdrowotnej dotyczących promowania zdrowego stylu życia oraz zasad bezpiecznego wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono 10 prelekcji dla 331 uczestników półkolonii letnich i zimowych. Zorganizowano również 3 Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne w ramach Ekopikniku nad Zalewem Zemborzyckim, Lubelskich Dni Promujących Zdrowie na Placu Kaczyńskiego oraz zakończenia roku szkolnego w Żłobku nr 8 w Lublinie. Odbiorcami punktów było 510 osób.

Łączna liczba odbiorców działań w ramach interwencji: 942 osoby.

Profilaktyka zatruc grzybami

Zorganizowano wystawę grzybów pt. „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia” na terenie Placu Teatralnego przy Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, we współpracy z Oddziałem HŻiPU, grzyboznawcami i klasyfikatorami grzybów z PSSE w Lublinie. Odbiorcami wystawy było 1107 osób, w tym mieszkańcy Lublina, dzieci i opiekunowie przedszkolni z 15 przedszkoli. Udzielono 122 porad grzybowych oraz wydano 9 atestów na grzyby świeże w czasie dyżurów grzyboznawczych prowadzonych od lipca do listopada 2019 r. na terenie PSSE w Lublinie.

Przeprowadzono 6 prelekcji i 134 instruktaży na temat grzybów dla 1100 odbiorców.

Przekazano materiały na temat zatruc grzybami dla 29 przedszkoli podczas wystawy grzybów oraz interwencji nieprogramowej „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni” dla 1130 odbiorców.

Podjęto Współpracę z WSSE w Lublinie przy organizacji konkursu fotograficznego pt. „Grzyby – skarby natury”.

Łączna liczba odbiorców: 2 557 osób.

Interwencja nieprogramowa „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

Prowadzono kampanię informacyjną, w ramach której przeprowadzono 10 instruktaży oraz rozdano 1 932 materiałów edukacyjnych na temat bezpiecznego stosowania antybiotyków.

Liczba odbiorców: 2 032 osoby.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Udział w Marszu Różowej Wstążki przedstawicieli Oddziału OZ PSSE w Lublinie i zorganizowanie Punktu Konsultacyjno – Diagnostycznego dla ok. 150 mieszkańców Lublina, w którym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. zdrowia kobiet, w tym raka piersi i raka szyjki macicy, udzielano porad oraz wykonywano badania profilaktyczne (badanie CO w wydychanym powietrzu, pojemności wyrzutowej płuc oraz parametrów składu ciała za pomocą analizatora składu ciała).

Udział w akcji profilaktycznej „Miasteczko Zdrowia i Urody” w Galerii Olimp w Lublinie z okazji Dnia Kobiet. Zorganizowanie Punktu Konsultacyjno – Diagnostycznego dla ok. 100 mieszkańców Lublina, w którym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. zdrowia kobiet, w tym raka piersi i raka szyjki macicy, chorób odytoniowych oraz zdrowego odżywiania się, prowadzono konsultacje oraz wykonywano badania profilaktyczne (badanie CO w wydychanym powietrzu, pojemności wyrzutowej płuc oraz parametrów składu ciała za pomocą analizatora składu ciała).

Łączna liczba odbiorców: 250 osób.

Profilaktyka promieniowania UV W ramach Kampanii „Jasne jak słońce” prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości promieniowania UV – 11 350 odbiorców.

Prowadzono całoroczną dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat bezpiecznego korzystania ze słońca w 18 Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych zorganizowanych dla ogółu społeczeństwa na terenie miasta Lublin.

Profilaktyka ospy:

Prowadzono kampanię informacyjną „Oszczędź dziecku ospy” w ramach której przekazano 330 ulotek i plakatów do żłobków na terenie miasta Lublin.

Promocja higieny osobistej

Promowano higienę osobistą poprzez przeprowadzenie prelekcji na temat wszawicy dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym oraz prelekcji na temat higieny jamy ustnej dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej. **Liczba odbiorców – 45 osób.**

Współpraca z mediami lokalnymi

Opublikowano artykuł prasowy (Dziennik Wschodni), 4 artykuły w wydaniach internetowych, wyemitowano 2 wywiady radiowe (Radio Lublin) oraz 2 wywiady telewizyjne (TVP 3) na temat wystawy grzybów łącznie dla 330 000 odbiorców.

Wyemitowano wywiad telewizyjny na temat Światowego Dnia Mycia Rąk dla 20 000 odbiorców oraz wywiad radiowy dotyczący obchodów Światowego Dnia AIDS dla 5 000 odbiorców. **Łączna liczba odbiorców medialnych: 355 000 osób.**

X. PODSUMOWANIE

Analiza w zakresie nadzoru bieżącego prowadzonego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie Lublina wykazała, że systematycznie następuje poprawa stanu sanitarnego i sanitarno-technicznego placówek, zarówno stacjonarnych, jak i ambulatoryjnych. Usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie stanu sanitarnego i stanu sanitarno-technicznego, nakazywano w drodze decyzji administracyjnych, natomiast w części obiektów nieprawidłowości usunięto częściowo bądź całkowicie przed wydaniem decyzji.

Należy nadmienić, iż podczas kontroli sanitarnych stwierdzane są nieprawidłowości w coraz mniejszym odsetku placówek, a stwierdzone mają coraz mniejszy zakres, w szczególności dotyczy to działalności ambulatoryjnej. W 2019 r. w części kontrolowanych placówek ambulatoryjnych stwierdzano zbyt małą częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych - prawidłowe postępowanie nakazywano w drodze decyzji administracyjnych.

Placówki leczenia szpitalnego stale prowadzą prace budowlane i remontowe dotyczące często wielu jednostek organizacyjnych (oddziałów, bloków operacyjnych, laboratoriów, poradni, pracowni i innych), co wynika z realizacji prac dostosowawczych do aktualnych wymagań przepisów prawa, w tym wykonywania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

W okresie sprawozdawczym stwierdzono poprawę stanu sanitarno-technicznego wielu obiektów ambulatoryjnych. Uzyskano ją poprzez prowadzenie remontów, przebudowy i modernizacji, polegających m.in. na zapewnieniu dodatkowych pomieszczeń, a także zakupie nowego wyposażenia. W części placówek warunki funkcjonowania uległy poprawie w związku z przeniesieniem działalności leczniczej do nowych pomieszczeń, dostosowanych do wymagań określonych w przepisach prawa.

Ponadto, część podmiotów lecznictwa stacjonarnego składała w okresie sprawozdawczym liczne wnioski o przedłużenie terminu wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi, w szczególności związanych z koniecznością wykonania kompleksowych prac remontowych i/lub zapewnienia brakujących pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych, w szczególności w oddziałach szpitalnych (np. punktów pielęgniarskich, pokoi przygotowawczych pielęgniarskich, izolatek, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych itp.) oraz blokach operacyjnych (słuzы szatniowe, pomieszczenia przygotowawcze, magazyny oraz pomieszczenia umożliwiające zachowanie zasady rozdziału personelu, pacjentów i materiału czystego od brudnego materiału zużytego, brudnych narzędzi, brudnej bielizny i odpadów pooperacyjnych).

Systematycznej poprawie ulegają warunki sanitarno-higieniczne w związku z wykonanymi decyzjami administracyjnymi oraz warunki pobytu i nauki dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Lublin. Niestety nadal istnieją obiekty, które nie spełniają warunków do prawidłowego funkcjonowania placówek nauczania i wychowania, są to szkoły, które:

Nie posiadają:

- wystarczającej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- właściwego, zgodnego z PN natężenia oświetlenia elektrycznego. Stopień niedoświetlenia występujący w placówkach na stanowiskach pracy ucznia jest bardzo wysoki i istnieje znaczne ryzyko, że uciążliwości z tym związane prowadzić mogą do osłabienia ostrości widzenia, a co za tym idzie do późniejszych konsekwencji zdrowotnych, a zaplanowane remonty przez placówki ze względu na duży zakres robót i koszty przedłużają się w czasie,
- właściwej wentylacji zarówno w pomieszczeniach dydaktycznych jak i pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, wymiana powietrza jest niezbędna do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania przed kontaktem z elementem grzejnym, w wyniku zaleceń i wydanych decyzji administracyjnych zabezpieczenia sukcesywnie są uzupełniane,
- w wyniku oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w związku z wprowadzeniem od 1 września 2017 r. reformy edukacji i wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego 8-klasowej szkoły podstawowej, nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy udziale sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów i demonstracji. Dostosowanie placówek do prowadzenia bezpiecznych zajęć z chemii, nastąpi po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące w kolejnych latach.

Poprawie ulegają warunki poprzez:

- wyeliminowanie z użytkowania na cele dydaktyczne pomieszczeń zlokalizowanych poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku,
- wyposażenie placów zabaw i placów rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i uczniów klas młodszych, w nowe urządzenia posiadające certyfikaty bezpieczeństwa, urządzenia w dobrym stanie technicznym,
- wyposażenie w sprzęt szkolny w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, posiadający certyfikaty bezpieczeństwa,

- warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów – poprzez remonty pomieszczeń higienicznosanitarnych dla dzieci, uczniów i studentów, stały dostęp do środków higieny osobistej i zapewnienie bieżącej ciepłej wody do mycia rąk.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2019 r. wykazały poprawę stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej. Rozbudowie systematycznie ulega baza noclegowa w Lublinie, powstają nowe obiekty, w tym hotele, które oferują wysoki standard świadczonych usług.

Nadal dużym problemem w mieście jest występowanie szczurów w przestrzeni publicznej. Do Oddziału Higieny Komunalnej regularnie wpływają interwencje dotyczące obecności szczurów w kamienicach, na podwórkach, w wiatach śmietnikowych oraz w studzienkach kanalizacyjnych. Administratorzy poszczególnych terenów regularnie wykładają trutki we własnym zakresie, jak również zlecają deratyzację firmom zewnętrznym, jednak problem nadal pozostaje nierozwiązany. Kolejnym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest niewłaściwe usytuowanie kontenerów na odpady, zbyt rzadki ich odbiór, bądź jego brak, co skutkuje przepełnieniem kontenerów i uciążliwościami zapachowymi zwłaszcza w okresie letnim. Ponadto złożony problem stanowi zjawisko tzw. zbieractwa w mieszkaniach, które wiąże się z uciążliwościami zapachowymi, jak również rozprzestrzenianiem się w blokach czy kamienicach insektów.

Z up. Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

Kierownik
Działu Nadzoru Sanitarnego

mgr Tomasz Lis